Перед навчальним роком усі вирішили зібратися у Класі, аби поділитися враженнями від канікул. Колібрик розповідав, як він у морі знайшов справжню перлину; Киця хизувалася новою модерною спідницею; Пундик — новим рецептом чотириповерхового бутерброда; Джо стверджував, що бачив у Жмеринці справжнього Майкла Джордана, який нібито купляв вареники на вокзалі; а Джексон... А де, до речі, Джексон?! Всі здивовано замовкли і побачили, як у двері Класу щось просувається, а потім з'явився і Джексон зі словами: «Ось, полюбуйтеся! Це прапор нашого Класу». Треба сказати, що сам прапор мало кому сподобався, оскільки являв собою жовту ганчірку з автопортретом Джексона. Проте саму ідею створення Класного прапора було визнано напрочуд вдалою. Саме тому я, Ковба-сан, від імені всіх оголошую новий конкурс на найкращий ескіз класного прапора. В цьому вам допоможе стаття «Барви і нації», що у книжці-вставці цього номера. Переможці отримають Класні призи! А я свій приз вже отримав — в мене тепер є чудова підстилка жовтого кольору із зображенням Джексона...

Троянда – радість Афродіти ..... А-Б
Книжка для Киці ..... В-Г
Смакота ..... Д
Сам собі кутюр'є ..... Е
Звідки взялися «Чужі»? ..... Є
Гуцулка Ксена – принцеса-воїн ..... Ж
Місяць на небі: «цілком таємно» ..... З-И
Твоє ім'я – твоє життя ..... І-Ї
Who із хто: Чаклуни і маги – серед нас ..... Й-К
Водний скутер у розрізі ..... Л-М
Класна музика ..... Н-О
Карти Таро – про кохання і долю ..... П-Р
Страшилки від Класного ..... С-Т
Водоспад Вікторія ..... У
Хто-хто: кінь в піжамі ..... У-Ф
Ліквез для хлопців ..... Х
Класний гіпертест ..... Ц
Шпаргаліада ..... Ч-Ш
Піратські історії ..... Щ-Ю
Ночви для Класу ..... Я
Рок-комікс ..... Ь

«КЛАС!»
науково-популярний дитячий журнал
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929
Передплатний індекс 40240
Видавець фірма «W» ltd
282008, м.Тернопіль, а/с 525
телефон/факс (0352) 22 90 05
e-mail: admin@class.ssft.ternopil.ua
Розповсюдження "Школярик"
Ольга Ломакович
тел. (0352) 22-08-78
Кольороподіл "Школярик"
Виготовлено в Україні

© «W» ltd, 1998.
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!» посилання на журнал обов'язкове.

Головний редактор Во Вік
Головний художник Олег Кіналь
Художники Сергій Шемета, Андрій Урбан
Відповідальний секретар Олексій Пасічник
Набір та коректура Олександра Вовк
Технічний супровід Андрій Зеленський
Верстка Олена Березовська
Шеф-редактор Володимир Головач

Для "Класу" писали, малювали і фотографували:
Оксана Ємченко
Світлана Дронжкевич
Галина Ухань-Кобилянська
Андрій Кобилянський
Володимир Сушкевич
Михайло Маслій
Василь Питель
Ольга Косович

«Троянда — рад

Мені самій дуже прикро про це думати, та куди подінешся, така наша дівоча доля. Тому скажу те, про що кожна з нас уже думає, але вголос сказати навіть не наважується. Але — треба, бо — правда: літні канікули закінчуються!..

Ну досить, досить. Годі рюмсати: сльозами горю не допоможеш. Як каже мій старший друг Во Вік, усьому на світі настає кінець — навіть морозиву. Тільки-но ти смоктала його, насолоджувалася легким неповторним смаком, аж бац! — сама лише паличка в руці... От і з канікулами те саме відбувається, до того ж — щороку. Тому витремо сльози і краще подумаємо, які квіти понесемо Першого вересня своїм учителям. Я пропоную — троянди! Бо вони — цариці над царицями. «Троянда — радість Афродіти»,— так колись написав давньогрецький поет Анакреон. А скільки легенд, пісень і поем складено про неї!..

Легендарна троянда

Троянда — квітка-ветеран, про неї знали ще у сиву давнину. У стародавній Індії існував навіть закон, котрий дозволяв кожному, хто приносив троянду цареві, просити у нього всього, чого тільки зажадає. Хоч шестисотого мерседеса!.. Втім, здається, мерседесів тоді ще не було...

А ще подейкують, що найчарівніша у світі жінка Лакшмі народилася з розквітаючого бутона троянди, який складався із 108 великих і 1008 маленьких пелюсток. Хранитель Всесвіту — Вішну розбудив Лакшмі поцілунком — і з тієї миті вона перетворилася на богиню краси. А троянда, що ховала красуню, стала символом божественної таїни і почала вважатися у всіх східних народів священною.

Для кожної персіянки слово «гюль» (що означає «троянда») — одне з найчарівніших. Та й сама Персія набула у поетів назви Гюлістан — «Сад троянд». А з 18 тисяч книжок бібліотеки китайського імператора понад 500 присвячені троянді!

Знаменита єгипетська цариця Клеопатра, приймаючи у себе коханого і улюбленого Марка Антонія, звеліла на його честь засипати підлогу бенкетної зали шаром трояндових пелюсток завтовшки в один лікоть. Трояндові ж пелюстки допомогли Клеопатрі переконати римляна Марка Антонія у щирості її кохання.

Римляни мали звичай під час дружніх бенкетів опускати у вино трояндові пелюстки зі своїх вінків — так і пили. Але Антоній підозрював Клеопатру в підступності і нещирості, тому примушував свого слугу попередньо куштувати всі страви, що їх подавала цариця. Тоді Клеопатра зробила так: звеліла оббризкати сильною отрутою троянди вінка. А коли сп'янілий Антоній всипав отруєні пелюстки до своєї чаші, вирвала з його рук келих і сказала: «Поглянь, любий Антонію, як мені легко було б позбутися тебе, якби тільки я могла жити без тебе!» І, звелівши привести засудженого на смерть невільника, наказала йому випити келих Антонія. Невільник випив — і впав мертвий. Це негайно протверезило Антонія, і він із вдячності попросив Клеопатру, якщо помре раніше за неї, постійно уквітчувати його могилу трояндами...

А в стародавніх греків, які теж обожнювали цю квітку, була навіть така ворожба на коханого. Називалася вона «трояндовий оракул». Брали пелюстку троянди, яку подарував парубок, клали її на утворений великим і вказівним пальцями лівої руки отвір — так і сьогодні хлопці «клацають» листочками липи — а потім долонею правої вдаряли по ній. Якщо пелюстка лишалася цілою, то хлопець таки закоханий. А якщо лопалася, то його кохання неправдиве, фальшиве, безнадійне.

Згодом святі отці християнської церкви теж оголосили троянду райською квіткою, призначеною для Богородиці. Білі троянди означають її радість, червоні — страждання, жовті — її славу. Одна з легенд про хрест Спасителя свідчить також про мохову троянду, котра виникла з крапель крові Христової, що впали на мох біля підніжжя хреста.

А починаючи із середньовіччя, золотою, усипаною коштовними каменями трояндою Папа увічнює видатні добродіяння людей. У день «Трояндової неділі» Папа благословляє таку квітку і надсилає її особі, котра за минулий рік виявилася найбільш гідною такої честі.

До речі, католицькі чотки по-французьки теж називаються трояндами (le rosarie) — на початку їхні кульки виготовлялися з тертих трояндових пелюсток, склеєних гуміарабіком. Дивним чином і турки свої чотки теж називають трояндами...

Стріла і троянда

Як відомо, троянда має не тільки чарівну квітку, але й гострі шипи. Тож не дивно, що й чимало трагічних історій пов'язано з її ім'ям...

Драматичну роль зіграла троянда в житті короля Франції Генріха IV в дні його молодості, коли був він ще принцем. У 1566 році він взяв участь у змаганнях із стрільби з лука в замку Нерак.

А

ість Афродіти»

Треба було влучити в апельсин. Першим стріляє герцог Гіз — і збиває його з першого разу. Тоді Генріх підходить до прекрасної сільської дівчини і просить у неї пришпилену до грудей троянду — він пропонує зробити її предметом змагання. Гіз не поціляє, а Генріх пронизує троянду наскрізь й урочисто підносить її разом із стрілою дівчині. Проте стріла, що пронизала троянду, водночас уразила й серце молодого Генріха: він безмежно закохується в юну селяночку на ім'я Флеретта і повсякчас шукає нагоди познайомитися з нею ближче. Приваблена увагою і красою принца, Флеретта й сама закохується...

Однак суворим вихователям не сподобався роман принца з донькою садівника. Тому принца вирішено відіслати додому. Бідолашна Флеретта не вірить, у відчаї заламує руки: «Чи бачите ви, Генріху, цей басейн, що утворила затока Гарони? Скільки разів ми зустрічалися з вами саме тут. Тож хоч би коли ви приїхали сюди, завжди знайдете мене тут!» І принц заприсягнувся, що ніколи не забуде дівчину й повернеться в Нерак за першої ж можливості...

Минає кілька місяців. Непостійний за своєю вдачею Генріх незабаром забуває Флеретту і починає залицятися до інших. Та якось принц знову приїздить до Нерака і випадково зустрічається з Флереттою. Вона стала ще прекраснішою, і кохання спалахує в ньому, як і колись. Принц благає пробачити його забудькуватість і прийти на побачення до басейну, де вони раніше зустрічалися. «Гаразд, — відповідає Флеретта, — о восьмій я буду там».

Окрилений радістю, принц у призначений час поспішає на побачення — та нікого не знаходить. Чекає півгодини, годину. Тоді, розчарований, збирається повернутися до замку, але раптом помічає кілочок, а на ньому — записку. Він розгортає папірець і з жахом читає: «Я вам сказала, що ви завжди знайдете мене у басейні. Добре пошукайте... може, знайдете... Ви вже не кохаєте мене. Боже милостивий, прости мене грішну!»

Збагнувши зміст записки, принц б'є на сполох, скликає людей. Люди з ліхтарями й факелами справді знаходять у басейні тіло Флеретти. Бідолашна вибрала смерть, а не муки кохання...

А Генріх IV навіть у старості згадував свою чисту душею, чарівну сільську троянду і гірко оплакував її...

Як звуть троянду

Здебільшого всі легенди й історії про цю квітку стосуються троянди центрифольної та мохової — тих чудових махрових троянд, котрі є окрасою багатьох садів і парків. А сучасні троянди — чайна, бурбонська, ремонтантна, з усіма їхніми численними гібридами, з'явилися значно пізніше.

Чайну троянду, названу так за свій дивовижний чайний запах, привезли в Європу лише в XIX сторіччі, причому рожеву з Індії, а жовту — з Китаю. Від схрещення цих двох видів й одержано ті сотні, навіть тисячі гібридів чайних троянд — улюбленої рослини сучасних квітникарів. До них зараховують такі знамениті троянди, як Marechal Niel, La France, Caroline Testoul, La belle Siebrecht, Glorie de Dijon та сотні інших.

Бурбонську троянду завезено з острова Бурбон, де її кущики випадково знайшов директор тамтешнього ботанічного саду, а ремонтантну одержали від схрещення чайної троянди з бенгальською, яку привезли в Європу в 1798 році. Гібридів цих троянд тепер тисячі. Серед них такі красуні, як Ульріх Бруннер, Американська красуня, фрау Друшкі, Монтезума...

Усі троянди одержали свої назви від міст, місцевостей або осіб, котрим були присвячені, а тому багато з них також мають свою цікаву історію. От, приміром, чарівна, ніби з воску виліплена, рожевувато-біла троянда, що носить назву «Souvenir de la Malmaison» — «Спогад про Мальмезон». Це і справді пам'ять про колись чудовий сад екзотичних рослин, який започаткувала пристрасна любителька троянд — імператриця Жозефіна, перша дружина Наполеона Бонапарта. Колись Наполеон називав її «своєю щасливою зіркою», але згодом покинув і забув. Бідолашна Жозефіна, намагаючись хоч якось полегшити горе важкої розлуки з людиною, яку обожнювала, захопилася садівництвом.

Збираючи цікаві рослини з усього світу, вона підібрала у парку Мальмезон колекцію таких квітів, яких до того часу в Європі не існувало. Серед цих квітів була й надіслана з острова Бурбон дивовижна троянда, яку Жозефіна і назвала «Спогад про Мальмезон». І попри свій майже двохсотрічний вік, ця рослина і досі залишається трояндою рідкісної чарівності.

...Минають роки, віки, тисячоліття — а троянда залишається найулюбленішою квіткою всіх дівчат у світі. І скажу вам чесно: жодна вчителька не образиться, якщо одержить Першого вересня бодай одну троянду!..

Книжка для Киці

Здрастуй, Кицю моя незрівнянна! Рятуючись від спеки, ми з Ковба-саном сидимо на балконі, де я пишу тобі чергового листа, кіт з відразою дивиться на миску морозива, а разом ми обговорюємо поштівку від восьмикласниці Люби з Луцька. Як бачиш, Кицю моя мовчазна, на відміну від тебе хтось листи Во Віку ще надсилає...

Втім, досить про прикре. Поговоримо про Любину поштівку. Вона коротенька: «Поясни, Во Віку, чому хлопці такі нудні? Я два місяці привертала до себе увагу одного хлопця. Нарешті він призначив мені побачення... Клас! Позустрічалися ми трохи — нудно стало. Але тут я почула, що всім моїм подругам подобається один десятикласник. Подивилася я на нього, теж сподобався, ледь не закохалася. Скористалася я деякими твоїми порадами — і через місяць він уже був мій!.. Зустрічаємося ми з ним, на танці ходимо. Але я відчуваю, що мені і з ним уже не цікаво... Бо на сусідній вулиці живе один парубок, красивий. Думаю з ним познайомитись. Та вже боюсь — а раптом він такий самий нудний? Що мені робити?»

Що його порадити Любі, навіть не знаю. Хіба що — взяти дзеркальце! Знаєш, Ковба-сане, анекдот?.. Іде чукча, бачить — дзеркальце лежить. Підняв, подивився і каже: «Моє!..»

От і Любі корисно взяти дзеркальце, подивитись у нього, порадіти такій красі і залюбки поспілкуватися з цілком ненудним і привабливим співрозмовником. З собою тобто. Бо з собою не занудьгуєш!.. А якщо серйозно, то не хлопчаки Любі закохатися заважають, а така штука, яку вчені називають доволі туманно:

Парадокс надцінності

Полягає він у тому, що саме те, чого ми страшенно прагнемо (коли його немає), раптом втрачає всю свою цінність, коли ми його отримали. Зрозуміло? Ні?.. Наведу приклад: ти, Ковба-сане, шалено мріяв про кілограм морозива. Гаразд, я тобі його купив. Твоя мрія здійснилася — маєш цілу миску морозива! І що далі?.. А далі, коли морозиво вже твоє, ти одразу зрозумів, що «Віскас» смачніший. Ти дивишся на морозиво, думаєш: «Воно моє!» А їсти вже не так хочеться, як раніше.

А тепер уяви, що щось подібне відбувається і з багатьма дівчатками. Особливо, коли вони мріють не про морозиво, а про привабливого хлопчика і слідом за Іриною Білик наспівують популярну пісню «Хочу, хочу, хочу!..» Та коли мрія здійснюється, вони одразу заводять іншої пісеньки популярної української співачки: «Ти — мій!»

Пісня, можливо, і не погана. А от така думка (часом навіть і вголос не вимовлена) — погана. Бо вкрай негативно може позначитися на кінцевому результаті ваших почуттів.

— Чиїх «ваших»? — цілком безневинно цікавиться Ковба-сан, мацаючи лапою морозиво. Нахабний і невихований кіт! Ніякий він не японець Ковба-сан, а типовий Ковбасюк!..

— Загальних,— кажу я вголос. — Між іншим, і твоїх, котику,— коли ти до кицьки з третього під'їзду залицяєшся. Але найчастіше це позначається на почуттях дівчат, які звеселилися — «він мій!» — і зупинилися на цьому. Бо саме в цьому полягає смертельна небезпека для кохання: коли людина досягає мети, вона миттєво мусить визначити для себе наступну, більш високу. Тобто — не спочивати, а рухатись уперед. Бо найпалкіші натури і почуття гинуть без руху, без розвитку. В даному випадку варто було б подумати так: «Він — мій! Тепер треба зробити так, щоб він залишався моїм назавжди!» Оце був би рух, розвиток, життя...

На жаль, більшість дівчаток (та й хлопців теж) абсолютно безпідставно заспокоюються. Підсвідомо з'являється така, приблизно, думка: «Нікуди він тепер не подінеться, бо загине без мене, мов руді миші». І тоді кохання, яке ще мить тому втілював твій хлопець, раптово втрачає свою надцінність!

— Це називається інфляція. А вона і гроші знецінює, — хитро примружується котик.

Взагалі за Ковба-саном водиться така звичка — висловлюватись дещо зарозуміло. Але в даному випадку я його натяк розумію, тому суворо кажу:

— Сиди і слухай!

— Гаразд,— погоджується Ковба-сан.— Сиджу і слухаю.

Хоча насправді лежить і облизує лапи.

— Тут все гірше, — заперечую я. — Парадокс у тому, що хлопчик миттєво поверне собі найвищу цінність, як тільки Люба відчує загрозу втратити його. От варто мені відібрати в тебе морозиво, як ти знову почнеш скажено про нього мріяти.

— Гей-гей, не чіпай мою миску, — одразу починає хвилюватися Ковба-сан.

— Не бійся, це я для прикладу. Щоб Любі зрозуміліше було.

— Навіщо Любі моє морозиво? Ще горло застудить!..

— Та не візьме вона твою миску. А от якщо Любин хлопчик запізниться на побачення або — боронь Боже! — почне танцювати з іншою дівчинкою, отоді Люба почне хвилюватися. І одразу вирішить, що він їй украй необхідний і що без нього вона жити не може. Зрозумів?..

— Та зрозумів, зрозумів, — уже примирливо каже Ковба-сан. — Хіба ж я заперечую? Просто собі розмовляємо. Слово лікує, розмова темні думки відганяє...

Він таки страшенно мудрий, цей котяра. Часом навіть я сам лякаюся його мудрості... Але зараз не час лякатися — зараз треба завершити з тим парадоксом надцінності, котрий можна було б сформулювати і так:

«Те, чого ми безмежно прагнемо, втрачає свою цінність, опиняючись у наших руках. І знову набуває своєї цінності при загрозі втрати». Щоправда, ще краще з цього приводу висловився англійський письменник Оскар Уайльд: «У світі існує тільки дві трагедії. Перша — коли ти не маєш того, чого прагнеш. Друга — коли вже маєш».

Отже, напрошується досить несподіваний висновок: кохання може зберегти тільки той, хто постійно боїться його втратити. А хто не боїться, той і не збереже... Звісно, в даному випадку слово «боїться» не слід розуміти надто буквально: мовляв, мусить сидіти собі Люба у куточку і тремтіти. Ні, боятися треба тільки одного — ОДНОМАНІТНОСТІ! А відтак — усіма силами прагнути розвитку відношень, урізноманітнювати враження і почуття.

— Можливо, я в чомусь помиляюсь, — втручається Ковба-сан, — але Люба не на це скаржиться, а на хлопців. Усі вони їй спочатку здаються нічого, а потім вона їх — тю-тю...

— Бачу, ти добре обізнаний з інтимним життям Люби?

— Це не обізнаність, а достеменне знання дівочої натури. Кожній з них спочатку хтось подобається, а потім — бац! — і вже не подобається. І тоді — тю-тю, коханий...

— Ну, мушу сказати, що по-науковому це теж називається досить незрозуміло:

Деідеалізація коханого

Пояснюю: закоханість має дивовижну здатність засліплювати людину. До того ж ця «сліпота» має винятково вибірковий характер: ти яскраво бачиш усі позитивні риси зовнішності й характеру свого хлопчика, а всі вади і недоліки геть-чисто не помічаєш. Оце і називається «ідеалізація» коханого. Та після кількох побачень дехто з дівчат починає «прозрівати» — звідси й з'являється неприємний префікс «де», що означає «скасування ідеалу» і що прикро.

— Але неминуче,— не вгамовується клятий кіт.— Колись у дитинстві я поцікавився у своєї японської мами, чому вона живе з моїм японським татком. І почув у відповідь: «Ти теж дивуєшся?..»

— Бідна твоя мама!.. Але не єдина вона така, не сумуй. Тут така дивна штука виходить — найбільша небезпека хороших стосунків полягає саме в тому, чого дівчатка з хлопцями прагнуть над усе: нарешті вони познайомились, зустрілися вперше і почали зустрічатися постійно. Чудово, прекрасно, атас!.. Цілковита ламбада?.. А дзуськи. Ота сама думка «куди він подінеться» починає псувати життя багатьом дівчаткам. Вже не так хвилюєшся перед побаченням, не так одягаєшся, не так охоче цікавишся його проблемами. З'являється внутрішня недбалість, яка легко переходить у байдужість...

Навіть не як психолог, а просто як колишній кавалер мушу відзначити: байдужість напрочуд небезпечна у коханні. Дівчатка часто не хочуть зрозуміти, що привернули увагу хлопчика перш за все своєю зовнішністю! Так, з часом він оцінив твій розум, твою душу і таланти. Але зовнішність — це саме та стріла Амура, котра вразила його прямісінько в серце!.. І для більшості хлопчаків просто нестерпно спостерігати, як його принцеса перетворюється на попелюшку.

Природно, я був би затятим брехуном, якби почав стверджувати, буцім більшість пацанів, навпаки, весь час залишаються писаними красенями і самовідданими лицарями. На жаль, коли на зміну закоханості приходить буденність, вони теж відчувають на собі приголомшливі удари «деідеалізації».

Ковба-сане, ти що, заснув? Ти де?

— Я не сплю, — хитра морда визирає з кухонних дверей. — Я тут одну думку формулюю.

— Це ж яку? — насторожуюсь я. Коли Ковба-сан починає на кухні формулювати якусь думку, треба нашорошувати вуха: неодмінно щось зі столу поцупив.

— Коли дівчинка припиняє стежити за собою, хлопець починає стежити за іншою дівчиною.

— Логічно, — погоджуюсь я, — хоча і не доречно. А чому губи блищать? Кажи чесно: що в мене вкрав?

— А що в тебе вкрасти можна? — розчарований кіт лягає на балконні перила.

— Обіцяв годувати, а сам лише морозиво купив.

Тут він знов-таки має рацію. Не в тому розумінні, що я його не годую — Ковба-сан харчується краще за мене! — а що очікування райського блаженства також часто-густо призводить до великих розчарувань у коханні. Це по-науковому називається «психологія великих сподівань» — але про неї я напишу вже в наступному листі до тебе, Кицю моя допитлива. Тож — до зустрічі!

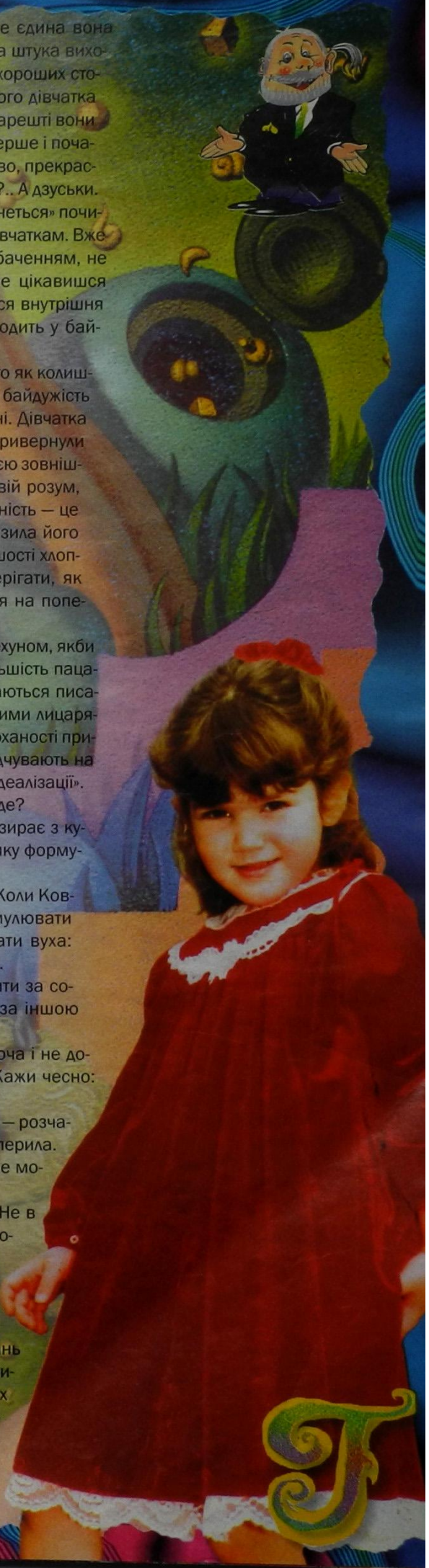

Маленькі кекси *(18 штук)*

1 склянка цукру
1 ч. ложка ваніліну
3/4 склянки молока
1 велике яйце
1/4 склянки вершкового масла чи маргарину
2 склянки муки (або 1 2/3 склянки муки і 1/3 склянки какао)
3 ч. ложки пекарського порошку
пучка солі

Духовка повинна бути попередньо розігріта до 180° за Цельсієм.

1. Розітри вершкове масло з цукром і ваніліном. Вбий туди яйце.
2. Змішай сухі складники і порціями додавай до масляної суміші поперемінно з молоком.
3. Вилий тісто у формочки і постав у розігріту духовку. Випікай 20 хвилин або до тих пір, поки тісто не буде прилипати до встромленої в середину кексів дерев'яної зубочистки.

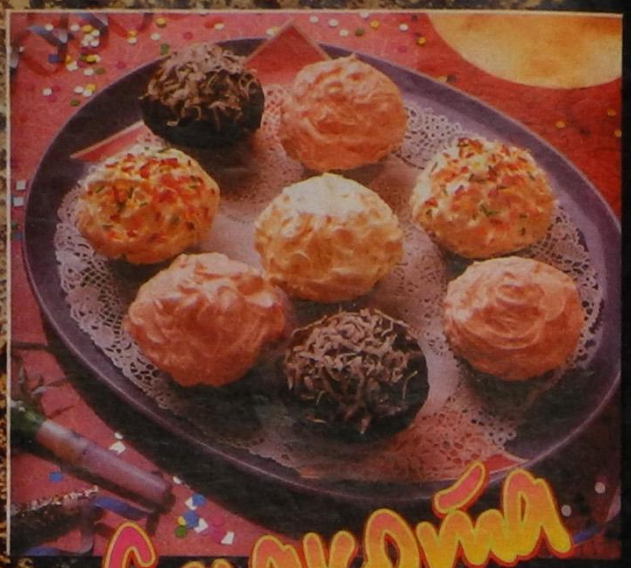

Смакоїка

Баклажанна ікра

(4 порції)

2 баклажани приблизно по 275 г кожний
2 нарізані цибулі
150 мл. олії
3 подрібнених зубці часнику
сік з 1 лимона
сіль, мелений чорний перець
чорні і зелені маслини як гарнір

1. Нагрій духовку. Розріж баклажани вздовж навпіл і поклади на лист фольги зрізом вниз. Запікай їх приблизно 20 хвилин.

2. За цей час обсмаж цибулю на середньому вогні, додай часник і смаж, поки цибуля не стане коричневою. Заправ до смаку.

3. Вийми ложкою м'якоть з баклажанів і додай її до суміші цибулі з часником. Додай туди лимонний сік.

4. Все подрібни, додаючи олію, щоб суміш стала рівною і однорідною. Знову спробуй і заправ.

5. Переклади ікру в миску, прикраси гілочками петрушки і подавай з чорними і зеленими маслинами.

Салат з зеленої квасолі *(вихід 1000 г)*

Квасоля зелена — 1013 г
олія — 100 г
цибуля ріпчаста — 47 г
сіль — 13 г
петрушка зелена — 27 г
перець чорний мелений — 0,12 г
оцет до смаку
цукор — 20 г

1. Стручки зеленої квасолі обчисть від жилок, відвари і наріж кусочками завдовжки 2-3 см.
2. Подрібнену цибулю спасеруй в олії, додай підготовлену квасолю і тушкуй до готовності.
3. Тепер охолоди, заправ салатною заправою, додай сіль, цукор. Зверху прикраси зеленою петрушкою.

Металеві кулони-сердечка

Це дуже гарні прикраси. Спробуй їх змайструвати самотужки. Для цього потрібні металеві банки з-під «Пепсі» чи «Фанти», а то й з-під пива. До цього додай старі рукавиці, клаптики тканини, старі ножиці, олівець, самоклеючу стрічку (скотч), маленький молоток, клей, копірку 6х6 см, наждачний папір, дерев'яну дощечку, цвяшки, 2 аркушики картону.

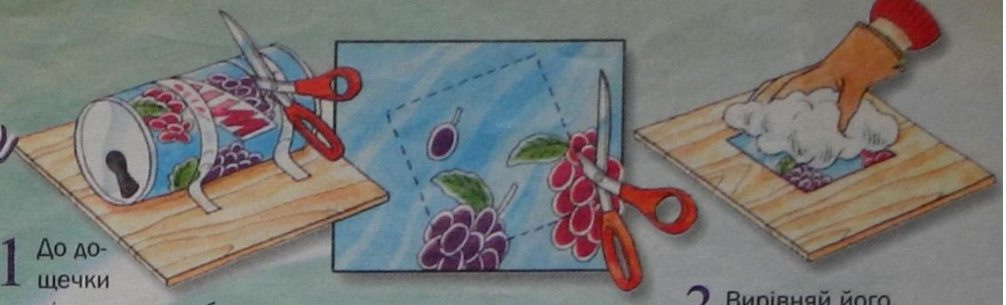

1 До дощечки приліпи металеву банку. Попроси когось з дорослих пробити ножицями отвір. Зніми скотч.

2 Натягни рукавиці і витни з банки квадрат 6х6 см.

3 Вирівняй його, щільно пригладжуючи шматиною до поверхні дощечки.

Наклади копірку на квадрат і обітни зайві краї.

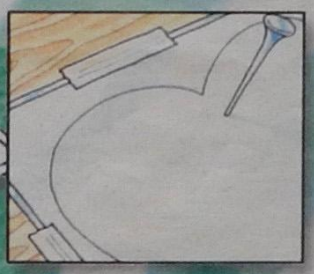

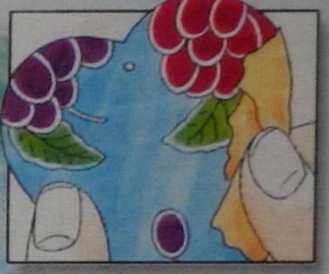

4 Перемалюй велике серце з позначкою на отвір. Приліпи копірку до гладенького боку металевого квадрата.

5 Скотчем приліпи квадрат до дерева. Цвяшком познач місце отвору.

6 Проткни цвяшок через картон і приклади цей цвяшок до позначеного отвору. Пробий у металі отвір.

7 Виріж ножицями серце. Наждачним папером загладь краї та отвір.

Серце з коштовним каменем

Зроби все так, як на *мал. 1-7*, але копірку клади на візерунчастий бік металу. Тепер тобі будуть потрібні фольга, блискучий металевий папір, наприклад, з-під шоколадних цукерок.

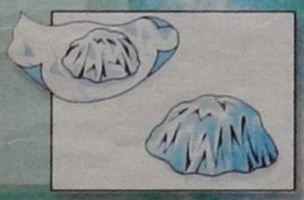

Порівняй низ «коштовного каменя»

1 Зімни трохи фольги. Загорни її у блискучий папір. Притисни цю коштовність до плоскої поверхні.

2 Приліпи цей «коштовний камінь» посередині до серця, а навколо «каменя» приліпи смужку з фольги.

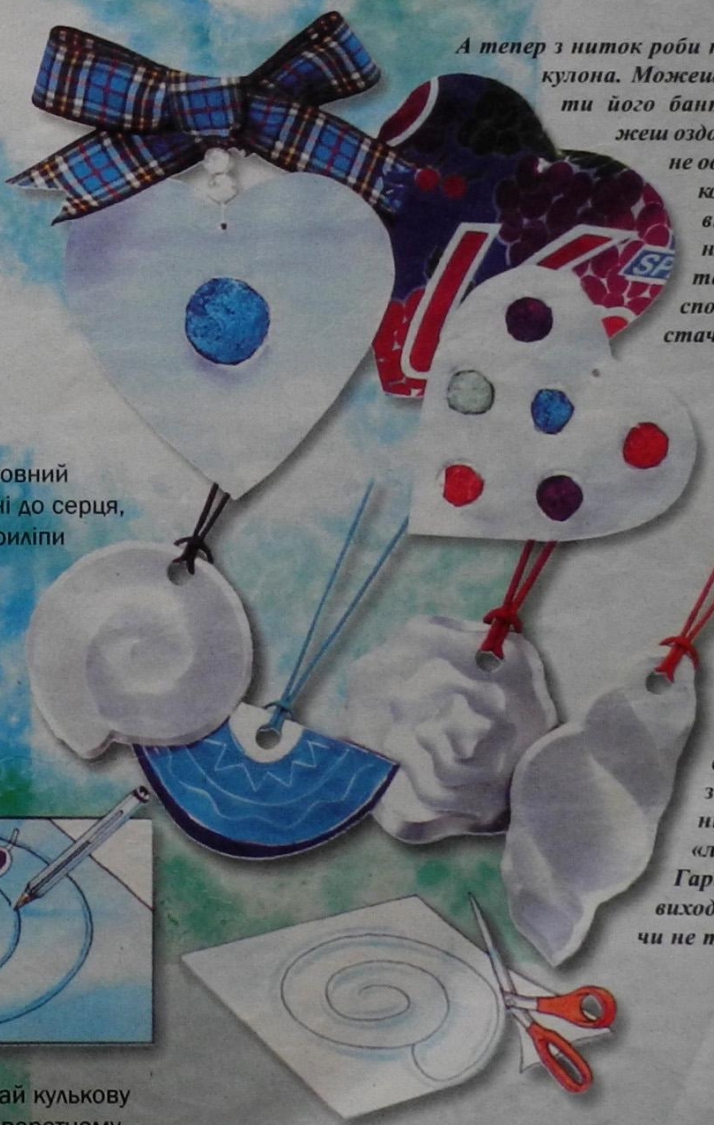

А тепер з ниток роби підвіску для кулона. Можеш прикрасити його бантиком, можеш оздобити серце не одним, а кількома «коштовними каменями». Фантазії у тебе, сподіваюсь, вистачить.

Розмалюй підвіски різними фарбами, з гарних ниток зроби «ланцюжки». Гарно виходить, чи не так?

Карбовані підвіски

Потрібно: прямокутник із жерсті (див. *мал. 1-3* у попередньому розділі «Металеві кулони-сердечка»), фломастер, кулькову ручку, туалетний папір.

Знайди місце на отвір

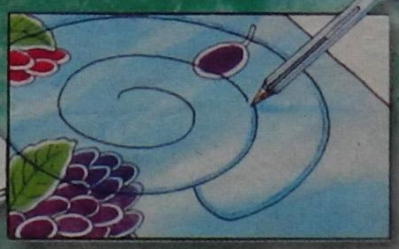

1 На підкладку з туалетного паперу поклади металевий аркуш візерунчастим боком наверх. Фломастером намалюй візерунок.

2 Міцно притискай кулькову ручку, аби на зворотному боці викарбувався малюнок.

3 Ретельно обріж попри самому оберіжку. Пробий отвір, відшліфуй краї.

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ «ЧУЖІ»?

Особисто я дуже люблю всякі ужастики, дюдики і трилери. Тобто такі фільми, де багато монстрів, жахів і стрілянини. Саме тому мені подобаються фільми «Чужий» — аж чотири серії! Ото, скажу вам, видовище! Ото жахи!! Ото стрілянина!!! Одне слово — клас!..

Зараз фахівці кіно кажуть, що вже перший фільм «Чужий» докорінно змінив правила і сутність кінофантастики. Мовляв, режисер Рідлі Скотт започаткував жанр фантастичного трилера... Але хай про це спеціалісти розмовляють. А нам, справжнім хлопцям, часом самим навіть трохи боязко стає, коли бачиш, як люди борються проти хижої і безжалісної інопланетної тварюки. Саме її і називають Чужий. От потвора!..

Хто бачив, той сам скаже, що стрічка просто жахаюча. Одна подруга нашого Во Віка, котра працює синхронним перекладачем у кіно, зізналася, що десять разів озвучувала «Чужого», але фільм так і не бачила: щоразу їй було так страшно, що вона ховалася під пульт перекладача, аби ненароком не подивитися на екран.

До речі, участь у зйомках першого фільму стала сюрпризом і для самих акторів. Жоден з них заздалегідь не бачив макета або костюма Чужого, тому перші сцени за участю потвори просто приголомшили виконавців. І не тільки. Приміром, Сігурні УІВЕР розповідала, що на зйомку сцени народження паразита весь технічний персонал прийшов у гумових фартухах. Тільки після першого дублю, коли потвора обплювала акторку різними соплями, вона зрозуміла, чому... Бр-р!..

На відміну від тієї синхроністки, я дивився фільм разів з двадцять. І все не міг зрозуміти: кого мені нагадує цей Чужий?.. Аж поки до Колібрика не звернувся. Колібрик довго пихкав, сопів, а потім каже:

— Ти б краще на уроки біології ходив, а не в кіно! Тоді б сам зрозумів, що твій Чужий — то комаха. Будь-який ентомолог скаже тобі, що в процесі розвитку Чужий проходить стадії перетворення з яйця на личинку, лялечку і дорослу тварину. До того ж на стадії личинки потрібний органічний «хазяїн» — так само, як личинці метелика потрібний якийсь плід, яблуко, приміром. А Чужий обирає теплокровну людину. Але личинка і доросла комаха живуть у різних умовах і порізному харчуються, тому й зовні зовсім несхожі. От личинка Чужого, яка кидається в обличчя космонавтам, зовні нагадує жителя морських глибин — мечохвоста: ця 80-сантиметрова тваринка існує вже 350 мільйонів років, захищена панциром, має 9 очей і фоторецептори на хвості! Завдяки цьому і вижила... Дивовижна, але мирна істота. Живе глибоко в океані.

А от дорослий Чужий — то вже викапаний тропічний богомол «ідоліум діаболікум», що в перекладі означає «привид диявола». Цей гігантський богомол і в житті є найбільш хижою комахою — зустрівши навіть людину, він може напасти на неї, наносячи своїми «руками» з шипами криваві рани. Тож творцям фільму було з кого брати приклад!

— Спасибі, — щиро сказав я Колібрику. Хоча й подумав, що в кіно ходити все ж цікавіше, ніж на уроки ботаніки. Ну — мечохвіст, ну — богомол. Подумаєш! А от чи знає той таки ж Колібрик, як у кіно «оживляють» цих потвор?.. Не знає. А я — знаю!..

У перших трьох фільмах інопланетних монстрів робили з гуми й латексу, а всередину садили бідолашного каскадера, котрому було непереливки під світлом юпітерів. Але ж він мав ще й хапати і душити! Тому рухами слинявого паразита з допомогою дистанційного пульту керували зразу 9 чоловік — кожний одним щупальцем. А вже в четвертому фільмі застосували й суперсучасну техніку, яка дозволила показати Чужого на ходу — до цього часу він не пересувався. Після спостереження за пересуванням різних комах кіношники вигадали особливу ходу Чужого і зняли вражаючий кадр: крупний план ступні тварюки, потім ще три кроки, показані ззаду. Особливо пишаються комп'ютерники тим, як примусили рухатись хвіст «звірятка».

А за приклад поведінки Чужого під водою вони взяли рухи морської ігуани, яка плаває завдяки хвосту. В тій сцені, де Чужий вистрибує з води, спочатку зняли на плівку гумову ляльку потвори, яку висмикнули з води і протягли потрібною траєкторією за допомогою канатів. Під час вистрибування з води лялька підняли хвилі й утворила бризки. А потім з допомогою комп'ютера ляльку стерли і поставили на її місце цифрового монстра.

Отакі вони — секрети сьогоднішнього кіно. Далеко не всі — про інші я ще розповім, бо цікаво!.. А Колібрик каже: «На уроки ходи». Ні — краще в кіно. Тим більше, що канікули!

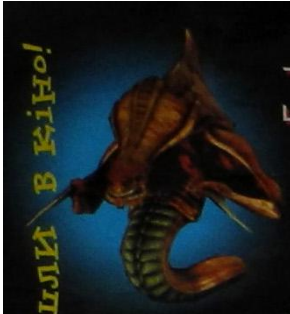

Мечохвіст

Тропічний богомол

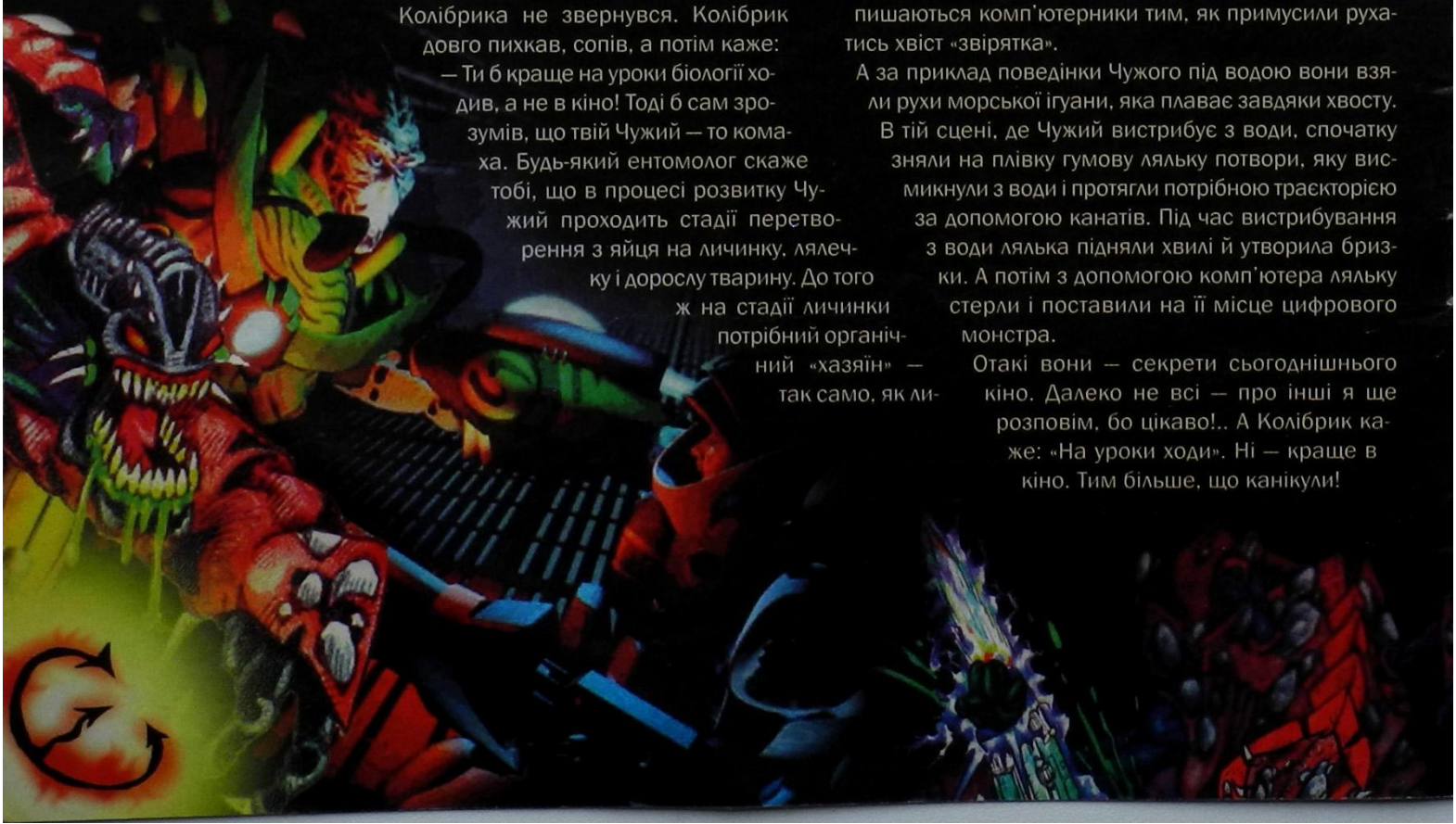

ГУЦУЛКА КСЕНА — ПРИНЦЕСА-ВОЇН

Просто не розумію, чому батьки скаженіють, коли по телеку показують якусь там «Династію» або «Санта-Барбару»! Невже більше дивитися нічого? Тут вам і «Геркулес», і «Горець», і — найголовніше! — «Ксена — принцеса-воїн». Ото кіно, ото серіал, чума!.. Батьки все сльози разом з багатими проливають, а краще б на подвиги Люсі ЛОУЛЕСС дивилися!

Люсі ЛОУЛЕСС — то саме та акторка, яка виконує роль Ксени. І яка ж вона гарненька, і яка смілива, яка спритна! У-у-у!.. Будь-якого хлопця спитайте, навіть Колібрика, — і кожний скаже, що краща за Ксену може бути тільки Киця.

Киця наша — типова гуцулка. Тому я спочатку думав, що Ксена — з її темним волоссям і блакитними очима — теж гуцулочка. Але помилився. Виявляється, Люсі ЛОУЛЕСС народилася в Новій Зеландії і саме там навчилася бути грозою чоловіків. За її словами, вона в дитинстві регулярно квасила носи всім п'ятьом своїм братам, з якими росла в родині середнього достатку. В дитинстві вона чудово їздила верхи, а пригод шукала все життя.

Провчившись два роки в університеті, де вивчала мови та оперний вокал, Люсі кинула все і вирушила із своїм бой-френдом подорожувати по світу. Вони збирали виноград на Рейні і шукали золото в Австралії. Та коли Люсі завагітніла, довелося повертатися на батьківщину. Після народження доньки молодий тато пішов працювати барменом, а мама записалася на курси акторської майстерності. На жаль, кохання згасло, і у 1995 році вони розлучилися.

Однак за рік до цього у житті Люсі ЛОУЛЕСС сталися несподівані зміни. Суто випадково їй пощастило знятися в кількох епізодах знаменитого серіалу «Геркулес — героїчні пригоди», і це змінило її долю. Початкуюча акторка так переконливо зіграла роль амазонки, супротивниці Геркулеса, що продюсерам спало на думку створити подібний серіал з жінкою в головній ролі. Ще б пак! У всього світу вже стеля посунулась на грунті фемінізму — то чому б не заробити на цьому божевіллі грошенята!..

Одне слово, швидко вигадали сценарій, позичений з міфів Стародавньої Греції, намалювали костюм амазонки — бронзовий ліфчик, шкіряну міні-спідничку з мечем на голому стегні — і запросили на головну роль... досвідчену американську акторку. Але, на наше щастя, та акторка захворіла, і принцесою-воїном стала дебютантка з Нової Зеландії!

Тут я мушу сказати, що продюсери не помилилися, обравши Люсі ЛОУЛЕСС на роль «гуцулки Ксени»! Вона таки має справжній амазонський характер. У жовтні минулого року Люсі впала з коня і зламала важливу кістку. Та вже за два місяці повернулася на знімальний майданчик. Кажуть, що вона й досі не може бігати, битися ногами і їздити верхи, але завдяки чудовим каскадеркам і сучасній кінотехніці на екрані все виходить чудово. А сама безтурботна Люсі навіть вбачає для себе користь: «Через те, що я тривалий час була зовсім нерухомою, всі м'язи сильно атрофувалися. Тому я скористалася нагодою, щоб поліпшити свою фігуру, стала тендітнішою».

Серіал знімається в Новій Зеландії, неподалік від будинку ЛОУЛЕСС. Тому вона може частенько відпочивати вдома або займатися улюбленою справою — риболовлею. До речі, їй належить світовий рекорд у ловлі тунця на спінінг, отак!

Тепер дві новини для хлопців, закоханих у Ксену. Одна — хороша, друга — погана. Почну з хорошої: на відміну від справжніх амазонок, які обходились без нас і били всіх чоловіків, Люсі ЛОУЛЕСС проти нас нічого не має. А погана полягає в тому, що на день святого Валентина (14 лютого 1998 року) Люсі одружилася з продюсером серіалу Робом Тейпертом...

Не сумуйте, бо в цьому теж є хороший бік: принаймні, серіал «Ксена — принцеса-воїн» завершиться ще не скоро!

C/O Xena
Warrior Princess C/O
Creation Entertainment
664 As West Broadway
Glendale, CA 91204
USA

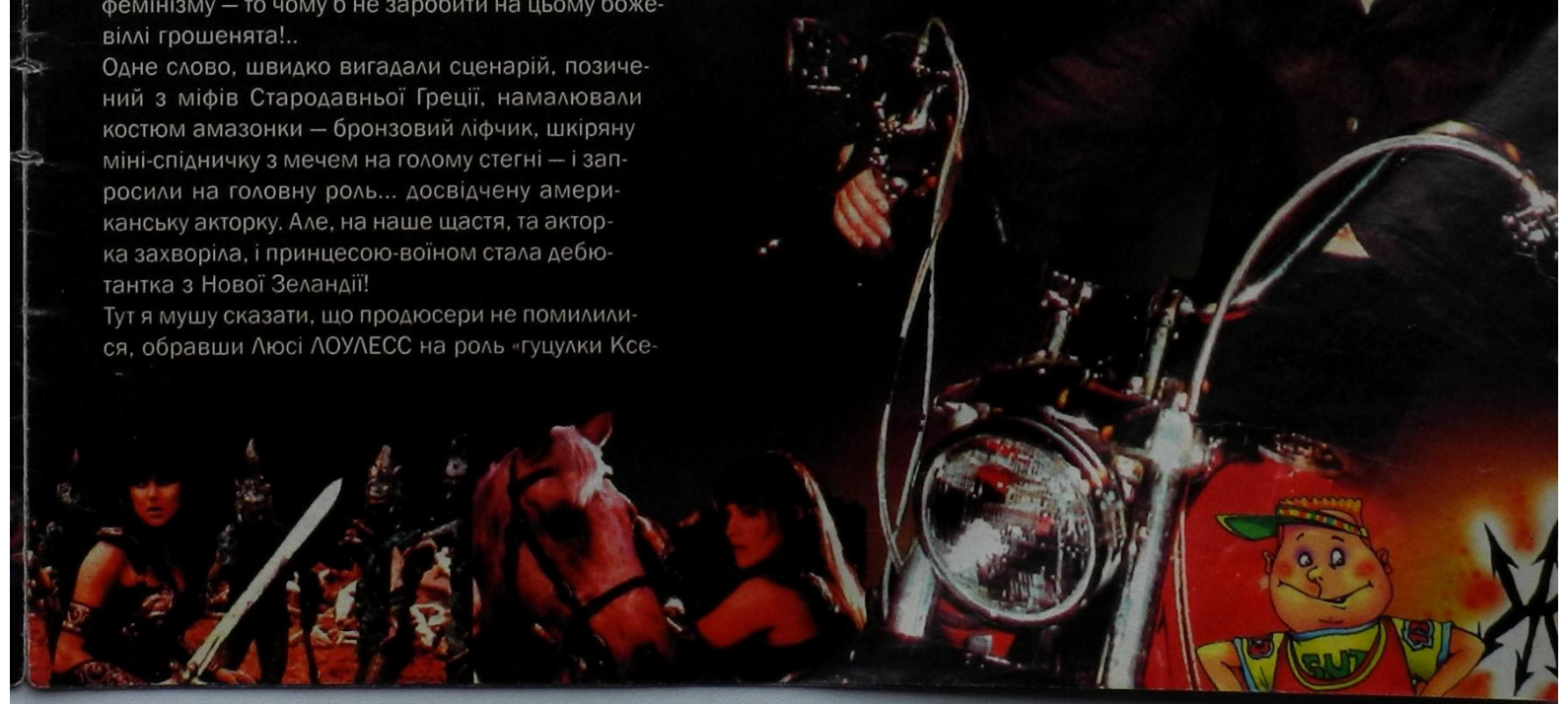

МІСЯЦЬ НА НЕБІ:

Люблю я ніч у серпні! Особливо, коли хмар немає: ляжеш собі у полі на спину — і дивишся, як падають зірки. Серпень — то найкращий час для спостереження за метеоритними дощами — саме так ми, науковці, називаємо явище, під час якого більшість людей просто замислюють бажання. О, чергова зірочка впала! Тоді я теж бажання замовлю: хочу дізнатися хоча б частинку засекречених таємниць Місяця!

Що, ви не знаєте, які у Місяця таємниці?.. Розповідаю!

ХТО ЦЕ ТАМ ШИРЯЄ?

Ще в минулому сторіччі чимало астрономів спостерігали, як над поверхнею Місяця час від часу ширяють якісь невідомі об'єкти. Те саме бачили дослідники Місяця і в першій половині XX сторіччя. Але документальне підтвердження таких спостережень було одержано тільки тоді, коли на навколомісячних орбітах закружляли штучні супутники, а до самого Місяця вирушили космічні кораблі програми «Аполло».

Американці серйозно готувалися до висадки астронавтів на Місяць. Тому в 1967-68 роках почали активно шукати на супутнику Землі місце, де може сісти корабель. З цією метою і запустили в космос чимало розвідників — «Лунар-Орбітерів» і «Сервейерів», які зробили понад 150 тисяч чітких фотографій місячної поверхні. Саме завдяки цьому було визначено 29 місць, в кожному з яких по чотири і більше разів спостерігалися переміщення якихось невідомих об'єктів. Загалом же було зафіксовано 186 таких феноменів!..

Однак, тільки-но полетіли туди американські космонавти, ЦРУ і Пентагон негайно засекретили всю інформацію про НЛО на Місяці. Навіть відомі слова першого астронавта Нейла Армстронга, котрий ступив на Місяць: «О, та ми тут не перші!» — було визнано вигадкою і вадами радіозв'язку. Хоча цю фразу чітко почули тисячі радіоаматорів, які настроїлися на хвилю астронавтів!..

Більше того — член Нью-Йоркської академії наук Жак Берж'є пише, що після цих слів Армстронг перейшов на секретну радіохвилю, яку знали тільки в НАСА (так називають Американську Національну агенцію астронавтики), і повідомив: «Чорт забирай! Вони вже тут! Я хотів би знати, що це таке? Просто перед нами, з іншого боку кратера, сидять інші космічні кораблі, величезні, і стежать за нами!..»

Одначе майже ніхто на землі тоді так і не довідався про враження американських астронавтів — усе було страшенно засекречено. Про ступінь секретності свідчить хоча б такий факт. У 1979 році двом американським інженерам після численних перевірок все ж дозволили ознайомитися з частиною місячних фотокарток, зроблених з космічних кораблів. При цьому за ними в архіві НАСА постійно наглядав бібліотекар, а з собою не дозволили взяти не тільки фото- чи відеокамери, але навіть простий папір та олівці.

І все ж деякі факти і фотографії стали відомими завдяки відвертості науковців — колишніх співробітників НАСА. Особливе враження справляють фотографії велетенських невідомих об'єктів циліндричної або круглої форми, які ширяють над поверхнею Місяця на невеликій висоті.

На одній такій фотці, зробленій екіпажем «Аполло-10» на зворотному боці Місяця, видно кратер діаметром 10 км, а поряд з ним невідомий об'єкт циліндричної форми із закругленими кінцями — розміри його в півтора рази більші за кратер — і ще два круглих об'єкти меншого розміру. На іншій, зробленій екіпажем «Аполло-16», ще один циліндричний об'єкт, але вже із загостреними кінцями, який летить над поверхнею Місяця. А космонавти з «Аполло-12» сфотографували над кратером Кеплера величезний об'єкт у формі півкулі з кількома вогнями на днищі.

Симетричні форми і наявність відповідно розташованих тіней навіть у фахівців фотографії не викликають сумнівів: це не підробка, не дефект плівки, а справжні документальні фото!..

Японський дослідник Міцусима протягом кількох років спостерігав за Місяцем у 800-кратний телескоп і зняв на відео унікальний фільм. За цей час йому пощастило буквально підкараулити і зняти вертикальні старти і польоти над поверхнею Місяця матеріальних тіл. Комп'ютерна обробка зображення виявила, що найбільша сфера мала в діаметрі 20 км і рухалась із швидкістю 200 кілометрів на секунду. Жодний природний об'єкт не міг би розвинути таку швидкість — значить, це були штучні тіла!.. А з цього мимоволі випливає думка, що наш з вами добрий знайомий Місяць давно вже став базою для інопланетних НЛО.

ХТО ЦЕ ТАМ У ТРУСАХ?..

Зараз більшість фахівців запекло сперечаються, що то за дивину побачив на поверхні Марса корабель-дослідник: чи то справді обличчя сфінкса, чи так випадково склалися тамтешні гори?.. Може, саме через марсіанського сфінкса всі призабули про дивовижні знахідки на Місяці. А шкода — місячні ребуси ще чекають на свого ерудита.

Приміром, що то за трактори їздять по Місяці?.. В тому, що щось там пересувається, сумнівів немає. В районі посадки «Аполло-17» було знайдено 34 сліди пересування, завдовжки від 100 до 2500 метрів і завширшки до 16 метрів.

А чим пояснити появу на поверхні Місяця чітких зображень латинської літери **S** величезних розмірів? Їх було сфотографовано з американського автоматичного супутника «Лунар-Орбітер-3», а потім і з пілотованого «Аполло-14». Невже це теж витівки природи? Чи, може, ці «літери» хтось створив штучно?..

А от і цілком анекдотичний випадок. У 1971 році посадочний модуль «Аполло-14», виконавши програму на Місяці, успішно злетів у напрямку орбітального

"ЦІЛКОМ ТАЄМНО"

корабля. Але тут почалась якась нісенітниця — космонавти Едгар Мітчел і Аллан Шепард ніяк не могли зістикуватися з кораблем. Тільки з шостої спроби їм пощастило повернутися на корабель...

Згодом Мітчел приїхав до Москви і в гостях в одного свого друга побачив фотографію сивобородого старця в трусах. «Хто це?» — здивувався американець. Йому відповіли: «Це наш цілитель Порфирій Іванов, людина з космосу, як він сам себе називає». Мітчел страшенно розхвилювався: «Та саме ж його ми бачили на Місяці!..»

Потім дістав свою фотокартку і підписав її: «Пану Іванову з подякою за порятунок». Знімок надіслали Порфирію Іванову. Старий був дуже задоволений, а в своєму щоденнику записав, що Природа протестувала проти присутності людей на Місяці і вирішила залишити їх там назавжди, але він зумів переконати її не робити цього...

Анекдот, кажете?.. Але Едгар Мітчел переконаний, що бачив на Місяці саме його, Іванова — творця знаменитої цілющої програми «Дитинка»...

І нарешті — звідки взявся на Місяці американський бомбардувальник часів другої світової війни?!. Десять років тому його сфотографував радянський супутник на зворотному боці Місяця в одному з кратерів. А в 1990 році колишній льотчик-винищувач Петро Гуренков спробував дати пояснення цій головокрутці. Він вважає, що бомбардувальник було скинено в кратер космічними пришельцями! І мав підстави для таких висновків, бо з ним самим ледь не сталося щось подібне...

Влітку 1948 року Петро Гуренков здійснював тренувальний політ. Несподівано збоку його літака з'явилося сигароподібне тіло, якого він ніколи раніше не бачив. Завдовжки воно було щонайменше півкілометра, зроблене з блискучого металу — такого яскравого, що важко було прямо дивитися на нього. Раптово широко розчахнулися двоє величезних дверей, і пілот відчув, як його літак потягло в цей отвір... Він бачив фігури, які рухались у світлі, бачив, як вони вдивлялися в нього. Гуренков спробував було вирватися, але все було марно: наче гігантський пилосос втягував у себе його літак...

Раптово пролунав дикий завиваючий звук — такий голосний, що переляканий пілот почув його крізь гуркіт своїх моторів. Широкі двері вмить зачинилися, і НЛО зник, відпустивши радянського винищувача. Схоже було, ніби на НЛО пролунав сигнал тривоги або заклик про допомогу, тому корабель втратив інтерес до літака. Все сталося миттєво, льотчик навіть оком не встиг моргнути...

Вражений пілот повернувся на базу, але ніколи нікому не розповідав про цю сутичку — боявся, що це зашкодить його кар'єрі. Та коли Гуренков прочитав про бомбардувальник на Місяці, він вирішив розповісти свою дивовижну таємницю: можливо, знайдеться розгадка численних літаків, що теж зникли без вісті...

Отака історія. І хоча більшість фахівців вважають фото з бомбардувальником несерйозним — мовляв, надто вже великий цей літак у масштабах кратера, проте запитання залишаються. А може, хтось спеціально створив гігантський макет — так само, як і «літери» S на Місяці або «сфінксів» на Марсі? Хтозна...

ТА ЧОМУ — «ЦІЛКОМ ТАЄМНО»?..

Не дають мені спокою запитання: чому мовчить наука? Не може заперечити правдивість місячних фотографій, але й визнати не здатна?.. І чому НАСА надрукувала лише мізерну частинку знімків Місяця і лише кілька зображень його зворотного боку — хоча космічні апарати десятки разів облетіли його?..

На початку сімдесятих років американці багато говорили про чудові перспективи, які відкрилися після успішних мандрівок їхніх космонавтів на Місяць. Мовляв, супутник Землі стане стартовим майданчиком для подорожей на інші планети, що на Місяці можливо добувати цінні копалини і розміщувати ракетні бази. Було оголошено, що в 1972 році стартуватимуть «Аполло» 18, 19 і 20 — до того ж космічні кораблі з потужними ракетами-носіями були вже готові, екіпажі укомплектовані й вибрані нові місця посадок на Місяці...

І раптом всі польоти на Місяць за програмою «Аполло», в яку було вкладено 25 мільярдів доларів, без усяких пояснень було припинено, а підготовані до старту п'ять ракет-носіїв «Сатурн» — розмонтовано. Так само несподівано припинились і дослідження Місяця радянськими «луноходами»...

Як на мене, існує тільки одне реальне пояснення таких несподіваних рішень: певне, американські астронавти наштовхнулися на Місяці на щось надзвичайно важливе. Таке, що викликало у них серйозний неспокій. І найвірогідніше, що це була несподівана для них активна діяльність позаземних цивілізацій.

А ви, либонь, гадали, що Місяць тільки світить, а не гріє?.. Ні, любі мої, він гріє-зігріває душу кожного допитливого дослідника — скільки ще таємниць доведеться нам разом розкрити!..

Твоє ім'я

Ще наші древні предки (маю на увазі не твоїх батьків!) були переконані, що доля людини, міста або навіть цілої країни визначається у ту мить, коли їм дають ім'я. А якщо так, то, змінивши своє ім'я, можна вплинути і на свою долю?..

Справді, можна! Люди і прагнули щось таке зробити. Приміром, новонародженому давали два імені, «основне» з яких тримали в таємниці. До речі, такий звичай залишився в деяких країнах і до сьогодні. Римляни, якщо життя складалося не так, починали писати ім'я перегорненими літерами — мовляв, у такий спосіб можна зробити переворот і в житті. І чи не тому дівчина після весілля найчастіше бере прізвище чоловіка? Вона ніби оголошує, що відтепер у неї починається нове життя. З надією на те, що таланитиме більше, беруть псевдоніми письменники і артисти: нове ім'я — нова доля...

Сучасні вчені з'ясували, що люди, чиї імена починаються з літер останньої третини алфавіту, в чотири рази більше хворіють на серцево-судинні захворювання. Американці відзначили, що хлопці на ім'я Рокі та Чак найчастіше стають боксерами або футболістами, а дівчатка з іменем Сьюзен — найпривабливіші наречені для хлопців у США.

Цілком самостійно дійшов висновку про те, що ім'я впливає на долю людини, і харків'янин Борис Хігір, уривки з книжки якого я і пропоную вашій увазі.

АНАТОЛІЙ. Зовні спокійний, поміркований. Схильний до точних наук, хоча не без успіху займається і гуманітарними. Майже завжди доброзичливий, вміє спілкуватися з людьми, любить надавати їм допомогу. Легко входить до будь-якого колективу, ніколи не цурається громадської роботи. Його не треба вмовляти взяти на себе тягар чергового доручення: часом він згодний зробити навіть більше, ніж дозволяють йому сили. Свої плани будує так, ніби життя нескінченне.

Анатолій гарний сім'янин, любить дітей, залюбки займається їхнім вихованням.

Найчастіше він вельми привабливий, гарний. Знає собі ціну, цінує увагу дівчат. Любить погуляти, особливо подобаються йому блондинки. Розпалити його не просто, однак у гніві він може поводитись, наче лютий тигр.

Улюблене дозвілля — перед телевізором, лежачи. При цьому легко засинає. А от виводити його в гості, театр або кіно треба силоміць.

БОРИС. Змалечку слухняна дитина. Хоча притаманні Борису впертість і принциповість відчутно виявляються в його характері ледь не з пелюшок. Часом ці якості ускладнюють спілкування, однак самому Борису допомагають у досягненні мети. Його важко збити з пантелику, на нього майже не впливають друзі. І навіть кохана людина, за логікою Бориса, має бути, передусім, помічником, однодумцем — і аж ніяк не самостійною особою з власними поглядами і думками.

Бориси не хапають зірок з неба, часом їм страшенно не щастить. Тому всього у житті вони досягають власною працею, наполегливістю і завзятістю. Вони хороші спеціалісти у тій галузі, яку обе-руть для себе, справжні керівники — вимогливі й прискіпливі до підлеглих.

До кабінету Бориса двері ногою не відчиниш! Зате з дитинства і аж до старості Борис дуже цікавиться дівчатами, а тому часто бере шлюб.

ВАЛЕНТИНА. З великою теплотою і довірою ставиться до людей, завжди готова надати найрізноманітнішу допомогу. По допомогу до Валентини може звернутися навіть малознайома людина. Варто лише їй дізнатися про якісь проблеми своїх рідних чи знайомих, вона одразу запропонує свої послуги: квиток на концерт Ірини Білик дістане, собаку нагодує, контрольну дасть списати... Для неї це так само природно, як для більшості інших людей — просто не звернути увагу на чужі проблеми.

Хоча декому може здатися, ніби Валентина — дещо навіжена: вона частенько свариться з членами родини, друзями й однокласниками. Але так само легко й мириться, не пам'ятаючи зла. Вона найчастіше весела, дуже гостинна і сама любить ходити в гості. Відмінна господарка, турботлива мама. Може, саме тому Валентини знаходять собі порядних чоловіків.

А ще Валентина вельми азартна особа. Тому нема нічого дивного в тому, що вона любить грати в карти, рулетку і в різні лотереї.

ВАЛЕРІЙ. Даючи синочку таке ім'я, батьки дарують йому цікаве життя. Яку б професію не обрав Валерій, він багато побачить, пізнає, об'їздить півсвіту, познайомиться з багатьма цікавими людьми. У справах йому майже завжди щастить — ось тільки шлюб не приносить йому цілковитого щастя.

Валерій принциповий, наполегливий, легко пристосовується до будь-яких ситуацій, товаришує з людьми. Але дружба для нього не має особливої цінності. Він легко змінює друзів — утім, так само він змінює захоплення, місце роботи або житло.

Часом вважає за краще залишитись на самоті, аби не відчувати себе залежним від обов'язків перед людьми.

– Твоє життя

Валерії, які народилися взимку, мають більш складні характери. Особливо важко спілкуватися з тими Валеріями, яких по-батькові звуть Миколайовичами, Дмитровичами, Гнатовичами.

ВАСИЛЬ. Працьовитий, справжній трудар. У будь-якій справі на нього можна покластися — він бездоганний виконавець. Попри це не має зайвого честолюбства, він не прагне зробити кар'єру за всяку ціну. Посади і звання йому дістаються по праву — за труд і відданість справі.

Та все ж на першому місці у Василя не робота, а друзі й приятелі. Спілкуватися з ними він прагне постійно, дружба для нього над усе. Навіть домашні турботи (годі вже й казати про уроки!) він без вагань облишить, якщо випадає нагода зустрітися з товаришами. Проте ця товариськість часто призводить Василів до чаркування.

Василь добрий, але дратівливий буркотун. Якщо втрачає добрий гумор, то може скористатися і кулаками. Однак ніколи не образить дитину, не стусоне собаку чи кота.

ВІРА. Має цілком збалансований характер, вона врівноважена людина і не любить крайнощів. Саме ці якості переважають емоційність Віри, не дозволяють їй віддатися мріям і фантазіям. Віра тверезо дивиться на все, що відбувається в житті, їй ніколи не спаде на думку, що з милим гарно й у наметі. Вона вважає, що для земного раювання потрібні цілком реальні речі: гроші, житло, солідність. Якщо емоції заважають вам логічно мислити, якщо ви закохані чи знервовані, частіше радьтеся з Вірою — вона поверне вас на грішну землю. Однак багато тут залежить від виховання. Вірі у гонитві за п'ятірками чи золотими обручками не просто зрозуміти, чому це інші люди можуть годинами стояти в черзі за квитками на рок-концерт і навіщо взагалі витрачати гроші на ці дурниці. Матеріальний інтерес завжди візьме гору.

Віри люблять подорожувати, люблять тварин і мають хист до музики.

ВІКТОРІЯ. Зовні схожа на батька. Але виникає питання: в кого ж вона така лінива? Саме про це чимало думатимуть батьки в її дитинстві. Любить поспати, вчиться без цікавості, аби тільки дали їй спокій... Карати Вікторію марно — ще більше опиратиметься і почне обманювати.

З віком Вікторія стає доброю, легко закохується. А от рішучою її не назвеш. Перш ніж наважитись на якийсь учинок, довго думатиме і з усіма радитиметься. Навіть велике кохання не змусить її прийняти рішення твердо й самостійно. А якщо зробить вибір, то все одно сумніватиметься: може, не так треба було вчинити?

Друзям серце Вікторії широко відкрите, з ними вона готова поділитися останньою скибкою хліба. У спілкуванні люди завжди відчувають її внутрішній вогонь. Вікторія любить тепло, може бути чудовою вихователькою, вчителькою. Любить щось колекціонувати.

ВІТАЛІЙ. Найчастіше не єдина дитина в сім'ї, має кількох братів. Отаке «чоловіче» середовище і стає причиною багатьох травм, побитих носів і прогулених уроків. Але взагалі Віталій — людина з гострим розумом, вперта й хитрувата. Але не настільки, щоб викликати недоброзичливість оточення. Однак роботу він обере тільки вигідну для себе і, переборовши притаманну лінь, намагатиметься зробити кар'єру. Віталії — хороші інженери-конструктори, лікарі, вчителі, науковці.

Віталій — однолюб, до того ж ревнивий. Любить смачно поїсти, тому шлях до його серця справді лежить через шлунок. Невипадково Віталії, маючи середній зріст, дещо повнуваті.

ВОЛОДИМИР. Розумний, працелюбний, наполегливий у досягненні мети. А якщо до того ж Володимир талановитий, то у своїй професії досягає великих успіхів. Спеціальності вони обирають різноманітні та всюди виявляють себе непересічними особистостями.

І все ж на їхню долю випадає чимало випробувань і переживань, оскільки вразити Володимирів дуже легко. Володимира може образити те, на що інші й уваги не звернуть. Самі ж — тактовні, завбачливі, поступливі.

В екстремальних ситуаціях це дуже рішучі люди. Якщо на пожежі опиниться Володимир — він найперший зрозуміє, як правильно діяти. Та все ж треба мати на увазі, що на характер і поведінку Володимира надзвичайно сильно впливає ім'я його батька.

ВЛАДИСЛАВ. Від природи талановитий. Він музикальний, добре малює, згодом з'являються літературні здібності. Та якщо змалечку не розвивати ці таланти, вони стануть для Владислава лише розвагою на дозвіллі. А сам він буде інженером або будівельником, спортсменом або картографом — але всюди виявлятиме неабиякі здібності. Працелюбність, старанність і порядність приваблюють до Владислава людей. У дружбі він обов'язковий. Його дім завжди широко відкритий для гостей. Владислави, як ніхто, уміють вислуховувати і співчувати. До батьків Владислави ставляться з великою теплотою. Самі ж одружуються пізно, найчастіше мають дочок.

(Далі буде)

ЧАКЛУНИ І МАГИ

Who is who?

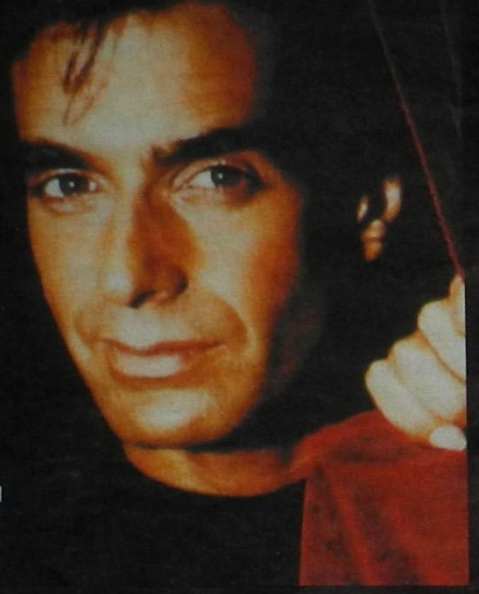

Якось я вже розповідав про левітацію та телепортацію. Нагадаю, що левітація — це здатність ширяти в повітрі без якихось механічних засобів, а телепортація — майже миттєве пересування у просторі. Приміром, у I сторіччі римський імператор Доміціан влаштував суд над філософом Аполлонієм. І раптом філософ просто зник з очей суддів! Натомість з'явився в іншому місті, до якого з Риму треба було кілька днів їхати.

Ще одна історія розповідає про Євстратія, якого захопили в полон половці. Закували його, пораненого, в ланцюги, які не дозволяли вільно пересуватися, — а він раптом зник і з'явився в Печорському монастирі. Оце і називається телепортація. Причому відомі люди, які такі свої здібності застосовували не раз. З 1620 по 1631 роки послушниця католицького монастиря Марія жила в Іспанії — та водночас примудрялася вести місіонерську роботу в Центральній Америці. Для цього вона здійснила понад 500 миттєвих подорожей через Атлантичний океан. Всі ці роки вона писала щоденник, де змалювала Землю блакитною кулею, а також описала життя і побут індіанців. Утім, коли Марія розповідала про свої подорожі, їй мало хто вірив. Однак у 1630 році повернулися з подорожі до Америки мандрівники на чолі з отцем Алонсо. Вони і підтвердили, що всі розповіді Марії про життя індіанців цілком відповідають дійсності. Більше того — самі індіанці неодноразово розповідали про візити «пані в блакитному» і демонстрували подаровані нею чаші, які було зроблено в Європі спеціально для цього монастиря.

І не тільки з історії відомі факти телепортації. В наші дні своїми постійними втечами з в'язниць набув відомості негр Хадад. Поліцейські вже настільки звикли до його регулярних «прогулів», що навіть особливого галасу не здіймають. Побувавши на баскетбольному матчі чи на якомусь концерті, Хадад неодмінно вранці вже стукав у двері в'язниці: мовляв, я прийшов додому, пустіть.

А от про що розповідає знаменитий екстрасенс Урі Геллер. Якось у Нью-Йорку йому треба було відвідати свого друга. Але перед тим Геллер вирішив зайти додому і перевдягтися. Попрямував він додому, та раптом відчув, ніби йде не вперед, а якраз навпаки. Потім щось несамовито потягнуло його вгору, він просто не відчував ваги свого тіла. Заплющивши від несподіванки очі, він майже зразу їх розплющив і побачив, що знаходиться у повітрі й стрімко наближається до вікна, затягненого сіткою від комарів. Пробивши сітку, він влетів до кімнати і впав на круглий скляний столик... Ось у такий дивний спосіб Урі Геллер опинився в квартирі свого друга, яка знаходилась на відстані 30 миль від місця злету.

Найнеможливішим телепортантом до останнього часу вважався легендарний Гаррі Гудіні. Виступав він на початку нашого сторіччя і набув слави фантастичного ілюзіоніста. Його на кілька годин закопували в землю, а він живий і неушкоджений виходив з цієї «могили». Його садили у заповнену водою бочку, намертво прибивали кришку і кидали в озеро, подумки попрощавшись з Гудіні, — та за 15-20 хвилин він, відфоркуючись і посміхаючись своєю іронічною усмішкою, вже стояв на березі.

А коли Гудіні гастролював у Росії, його міцно зв'язали і засадили до однієї з камер знаменитої Петропавлівської фортеці. Однак він якимсь дивом зник з камери і з'явився на волі. До речі, коли Гудіні помер, то в його заповіті знайшли прохання відкрити кришку труни через кілька місяців. Поховали мага як годиться, а коли за кілька місяців підняли кришку — жах! Нікого немає в труні! Зник Гудіні!.. Отакий був останній привіт найнемовірнішого мага початку XX сторіччя. Безумовно, Гудіні став би першим і в усьому сторіччі, якби... Якби одного прикрого дня одесит на прізвище Котін не вирішив емігрувати до Америки, де в нього і народився синочок. Той самий, якого тепер усі звуть Девідом Копперфільдом і який затьмарив славу самого Гудіні!

Що вміє Копперфільд? Нагадаю лише найдивовижніші його фокуси. В Китаї він легко, перетворившись на хмарку туману, пройшов крізь Велику Стіну. На палаючому човні він спустився Ніагарським водоспадом і радий-радісінький з'явився в іншому місці. Якось за ресторанним столиком він поспорив, що може забрати статую Свободи з Нью-Йорка. Друзі посміялися, але на парі погодились. Поїхали подивитись — і аж роти порозявляли: немає статуї Свободи на своєму місці, зникла!..

На сцені Копперфільда «розрізують» навпіл, і обидві половинки носяться по залу, вітаючи публіку. Але трюк Номер Один — небувалий. Це коли Девід здіймається в повітря і починає ширяти над залом. А для переконливості він часом бере з собою і когось із глядачів! А одного разу він так собі просто перелетів через Великий Каньйон!..

СЕРЕД НАС!

Навіть я спочатку подумав, що він демонструє чудеса левітації, але потім придивився і зрозумів, що він демонструє чудеса фокусів. Тобто Копперфільд — ніякий не полтергейст, а звичайнісінька людина. Тільки дуже розумна і спритна. Сам же ілюзіоніст сказав мені:

— О, це дуже складний номер, я готував його сім років. Під час польоту я стараюсь не думати про те, що можу впасти, зберігаю впевненість у своїх силах. Це дуже допомагає і на сцені, і в житті.

Його трюки такі прості й водночас такі фантастичні, що багато людей просто відмовляються вірити, що все це не справжні дива, а видатна майстерність фокусника.

Він найретельніше вивчив номери древніх магів і чаклунів, а потім, застосувавши досягнення сучасної техніки, досяг вражаючих результатів.

Звісно, я міг би розкрити секрети всіх фокусів Копперфільда, але не буду. Це тільки малюки прагнуть розламати улюблену іграшку, щоб дізнатися, як вона працює.

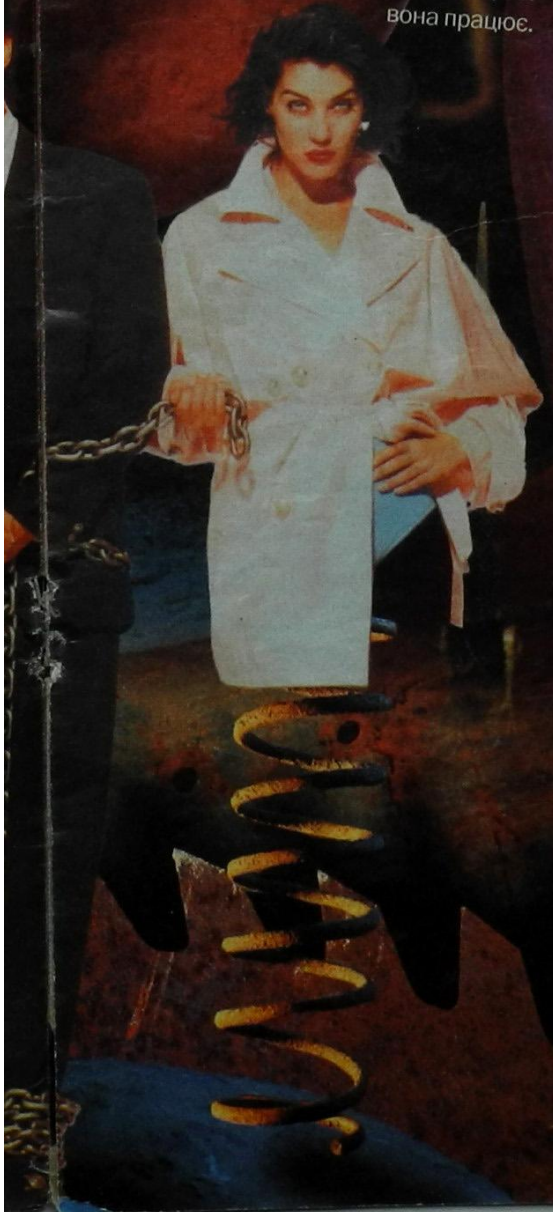

А що у наслідку? Якісь гвинтики, коліщатка, тирса та вата. Все. А чудової іграшки з її секретами — вже немає. Прикро...

До речі, один прихильник Копперфільда, якось потрапивши на його репетицію, обурено вигукнув: «А я гадав, що він справді ширяє. Ноги моєї більше не буде на його виставах!..» Тож краще просто милуватимемось і захоплюватимемось дивовижними фокусами артиста!

Зараз Копперфільду 42 роки. Він високий, гарний, привітний чоловік. А от у дитинстві Девід був негарним хлопчиною, мав боязкий характер і потерпав через легке заїкання. Він навіть побоювався виходити на вулицю і зустрічатися з ровесниками. Натомість він багато читав і розмірковував.

— Саме тоді у мене виникло неприборкане честолюбство, оригінальне і навіть дивне мислення, індивідуальність. Я став не такий, як усі. Я страшенно заздрив своїм відчайдушним, розкутим ровесникам, але зрозумів, що не можу думати і робити, як вони. Згадки про дитинство пізніше і підказали мені взяти псевдонім героя книжки Чарлза Діккенса — Девід Копперфільд.

Допоміг хлопчику дід. Він зрозумів душевний стан онука, навчив хлопчака плавати, показав прийоми джіу-джітсу, відкрив книги про життя видатних і завзятих людей. А ще показав кілька простих фокусів, пояснив їхню технологію. Очі Девіда засяяли — це була його справа, і вона йому страшенно сподобалась!.. Сам Девід вважає найпершим своїм видатним трюком — зникнення шкільного вчителя з контрольної. Але на всі прохання Пундика секрет так і не розкрив — аби не викликати екстремічних бажань в учнів Класу...

Років з десять тому вже знаменитий Копперфільд отримав листа від хлопчика, котрий радився з маестро щодо кількох вигаданих ним фокусів. Разом з листом була й фотокартка хлопчика, яка вразила Девіда. Він розшукав хлопця і з'ясувалося, що той з дитинства паралізований, прикутий до інвалідної коляски. Його доля і мужність вразили Копперфільда, і він дав слово допомагати таким, як він. Удвох вони обговорили перші акції, і ця наївна, здавалося б, і емоційна справа згодом виросла в могутній «Чарівний проект», який нині охоплює близько тисячі лікарень у багатьох країнах.

Хворим дітям, навіть сліпим, пояснюють доступні трюки і навчають мистецтва магії.

Свою професію Девід вважає складною і небезпечною. Мушу сказати, що це дійсно так — що легко робити нам, полтергейстам, зовсім непросто звичайним людям! Їм постійно треба мати не тільки чудову фізичну, але й моральну форму. Копперфільд розповідає:

— Якось мені, скутому ланцюгами, потрібно було вибратися з-під води. Для мене це досить простий номер, але в мене був поганий настрій... І трюк не пішов. Я врятувався дивом, але надірвав зв'язки м'язів на ногах. Після цього я вже не дивуюся, що жодна страхова компанія не береться страхувати моє життя і здоров'я!

Щодня одну годину Копперфільд приділяє гімнастичним вправам, потім — басейн і масаж. Крім того, його частенько можна побачити в клубі каратистів, а останнім часом під впливом супермоделі Клаудії Шифер він захопився тенісом. Професія вимагає і ретельного догляду за власною зовнішністю. А для цього найголовніше — добре виспатись, це основа гарного самопочуття. Тому я іду спати — що і вам раджу зробити. Бай-бай!

Fan mail:
C/O Creative Artists Agency
9830 Wilshire Blvd
Beverly Hills, CA
90212
USA

К

ВОДНИЙ СКУТЕР

Усе починалося у 1968 році. Американський мотоцикліст Клей Джекобсон сказав сам собі: досить отих травм, контузій, треба розпрощатися з мотоциклом. Або придумати такий вид транспорту, який би поєднував у собі властивості мотоцикла і водних лиж —тоді можна було б «приземлятися» без травм, контузій. Так народилася ідея «персонального водного транспорту» (скорочено PWC — від англійської назви Personal Water Craft). Джекобсон за допомогою фірми «Кавасакі» розробив кілька проектів, застосовуючи двигуни снігових скутерів. Перший водний скутер почали виготовляти у 1973 році, а тепер їх побачиш на багатьох пляжах. Захоплююче видовище, коли вони беруть гострі повороти.

Привідний насос

Намальований тут скутер має сильний двигун. Образно кажучи, цей багатоструменевий пристрій нагадує своєю дією насос — він викидає ззаду скутера такий сильний струмінь води, який штовхає скутер уперед. Швидкість сягає 56 км/год.

З пригальмуванням
Досвідчені спортсмени вміють робити дуже круті повороти, виставляючи стопу ноги на воду. Ця стопа — своєрідна вісь повороту. Називається це «поворот через ногу».

Технічні показники

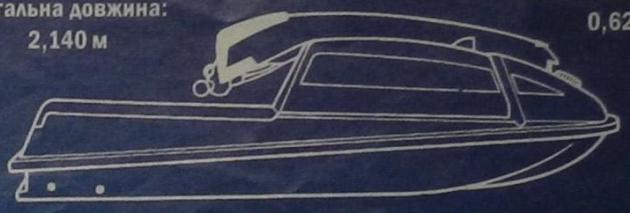

Двигун двоциліндровий, двотактний, охолоджуваний водою

Консоль керма

Кронштейн консолі

Пробка заливання пального

Буфер

Вихлопна труба

Резервуар пального

Резервуар води

Двигун

Карбюратор

Панцир корпусу із склопластику

Резервуар плавучості, заповнений легкою піною з закритими порами

Поворот
Щоб зробити поворот, стоячи на легко зігнутих ногах, скутерист легко рухає кермом, викликаючи легкі вигини водноструменевого двигуна, змінюючи напрям струменя води.

Не тоне і не перекидається
Водний скутер спроектований з думкою про швидкість і рекорди. Але й про його безпечність теж подбали. Корпус скутера виготовлений з міцного матеріалу і поділений на перегородки-камери, наповнені щільною піною. Центр тяжіння у ньому знаходиться настільки низько, що після повороту скутер сам повертає до нормального положення.

Підводні піруети
Справжні водні вершники творять на скутерах чудеса. Тут і елементи акробатики, і карколомні трюки. Особливо вражаючий ефект справляє трюк, коли скутер носом занурюється у воду, а потім ефектно вистрибує над водою.

«ЧОРНОМОРСЬКІ ІГРИ» — КЛАСНІ? СУПЕРКЛАСНІ!

ЧОРНОМОРСЬКІ ІГРИ

Посередині червня в місті Скадовську, що на березі Чорного моря, серед безкрайніх полів Таврії відбувся І Всеукраїнський благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські Ігри», який проходив під патронатом Президента України Леоніда Кучми. І я там теж був, поздоровте мене! Щоправда, самого Президента не бачив, але все одно було цікаво до нестями!

Організатори розіслали усім відомим державним і приватним закладам культури, продюсерським центрам та студіям звукозапису прохання представити фонограми наймолодших артистів. І отримали демонстраційні записи від 500 дітей майже з усіх областей України. Після попереднього прослуховування оргкомітет «Чорноморських Ігор» персонально запросив на фінал у Скадовську 20 хлопчиків, 65 дівчаток і 20 гуртів. Ото вже компанія зібралася — один від одного кращий!

Не подумайте, буцім я жартую і вихваляю юних виконавців. Конкурс засвідчив дуже серйозну конкуренцію, яка найближчим часом розгорнеться в українській естраді. Адже тут, у Скадовську, діти співали просто прекрасно і проявили усі риси обдарованості і талановитості. Охочих подивитися дійство виявилося дуже і дуже багато. Велика сучасна сцена просто на березі моря, світлова феєрія, чудові декорації і неперевершеність та оригінальність ведучих Маші Орлової та Сашка Богуцького — все це доповнювало святковість Ігор. Одним з найуважніших глядачів був Борис Скадовський — онук засновника порту Скадовськ, який поклав початок цьому місту у далекому 1894 році. Пан Борис (сьогодні громадянин Німеччини) спеціально приїхав у фестивальні дні до міста, назва якого пов'язана з прізвищем і працею його предків.

До складу журі входили відомі композитори, аранжувальники, серед яких Ірина Кириліна, Тарас Чубай (лідер групи «Плач Єремії»), Олег Харитонов.

Надзвичайно гостро проходила боротьба за лідерство у вікових групах, адже переможці отримували запрошення взяти участь у фестивалі «Таврійські Ігри». І хоч учасників багато, переможець — завжди один.

Рішенням журі переможцями І-го Всеукраїнського благодійного фестивалю «Чорноморські Ігри — 98» визнано: ***Віталія Бобковича*** (м.Івано-Франківськ, 12 років), ***Дарію Павлишину*** (м.Черкаси, 10 років), ***Інну Говденко*** (м.Сміла Черкаської області, 13 років), ***Інну Шустваль*** (м.Скадовськ, 17 років), ***шоу-гурт «Нотки»*** (м.Кривий Ріг — група до 10 років), ***вокальну групу «Барвінок»*** (м.Дніпропетровськ — до 14 років).

А особисто я дуже хвилювався, коли почали визначати найвродливішу дівчину Ігор, яка мала отримати спеціальний приз від торгової фірми «Чумак». Журі справилося і з цим нелегким завданням — під бурхливі оплески глядачів ***Тетяну Назарко*** (м.Тернопіль, 15 років) визнано «Міс Чорноморські Ігри».

Слід відмітити обдарованих і талановитих дітей, які взяли участь в Іграх і чиї імена незабаром зазвучать з великих сценічних майданчиків — це ***Тарас Планковський*** (м.Володимир-Волинський), ***Катерина Рудакова*** (м.Миколаїв), ***Христина Конечна*** (м.Тернопіль), ***Ірина Голубець*** (м.Радехів Львівської області), ***Наталя Пихтіна*** (м.Донецьк). Географія учасників надзвичайно широка. На жаль, серед переможців не було жодного представника відомої львівської дитячої школи, хоч конкурсантів з міста Лева було достатньо. Особливо серед вокальних груп і вокально-інструментальних ансамблів. Слабеньким було представництво столиці України і пісенного буковинського краю, звідки родом кожний другий популярний співак української естради.

Гостями «Чорноморських Ігор» і учасниками урочистого відкриття, фінальних конкурсних виступів і великого Гала-концерту були популярні виконавці та гурти: Юрко Юрченко, Оля Юнакова, Олександр Пономарьов, Ельзара Баталова, «Аква Віта», «Скрябін». Між іншим, багато з них у свій час також були учасниками багатьох дитячих конкурсів і, якщо чесно, переможцями ставали не кожного разу. Але головне — не перемагати, а брати участь. І я вірю, що Скадовський фестиваль стане своєрідною школою і кузнею дитячих талантів. Прощавайте, «Чорноморські Ігри»! До зустрічі у Таврійських степах наступного року!

Німб

сяйво у вигляді кола над зображеннями голови бога у релігійному християнському та буддійському мистецтві; символ святості.

Ноу-хау

у сучасних міжнародних економічних відносинах форма обміну фахівцями, технічною документацією, рекомендаціями щодо впровадження і використання технічних досягнень.

Нині у кожній країні є свої РОБЕРТІНО ЛОРЕТТІ

Серед найбільших свят, які не забуває відзначати Джексон, першим у цьому році стоїть 400-річчя світової опери. І якщо б Джексона запитати, хто для нього оперний кумир, він одразу б його назвав — Робертіно Лоретті.

Він був п'ятою дитиною у великій сім'ї штукатура Орландо Лоретті. З раннього дитинства малесенький Робертіно займався музикою, його голос полонив своєю чистотою. Щоб навчатися співу, необхідні були гроші. Після хвороби батька сім'я жила бідно, і Робертіно замість музики навчався канцелярської справи. На щастя, це тривало недовго. На нього звернув увагу відомий музикант і педагог Ренато Массіні, який допоміг поступити до консерваторії.

Здавалося б, мрія здійсниться і Робертіно стане відомим артистом. Слава про маленького Джимі облетіла увесь світ. Його ангельський голосочок, записаний на платівки в далеких 60-х роках, звучав ледь не в кожній квартирі. Він став символом епохи. Його платівки розійшлися мільйонними тиражами. Лише в колишньому Радянському Союзі їх було продано понад 50 мільйонів. За кількістю проданих платівок (понад 1,5 мільярда) з ним може зрівнятися лише Майкл Джексон. Під час космічного польоту першу жінку-космонавта Валентину Терешкову запитали, що вона слухає у вільний час. Та відповіла: «Пісню «Мама» Робертіно Лоретті».

В одній з анотацій до платівки було написано: «Робертіно у цей час було лише 13 років. Це дуже мало і дуже багато. Через рік-два наступить перехідний вік і хлопчик не зможе співати. Тому необхідно поспішати — на зароблені гроші у Римі живе велика сім'я: батько, мати і семеро братів і сестер».

Він співав, не шкодуючи сил. У період мутації голосу йому довелося перервати концертну діяльність, так як співати у цей складний період часу категорично заборонено. Та й несподівана травма зламала усі плани. Під час відпочинку в горах юний Робертіно спускався на лижах і сильно розбився. Пролежав у лікарні він півтора року. Це був найважчий час для «зірки» — після всесвітньої слави, квітів, овацій він опинився у тиші лікарняної палати і в повному забутті. Страждання збільшувалися і від того, що після мутації голосу хлопчики переважно гублять його. Але Бог був милостивий до нього і залишив Робертіно його скарб.

Уже в 17 років він виступив на фестивалі у Сан-Ремо з піснею «Маленький поцілунок», яка знову ж принесла виконавцю успіх, а платівки з нею розійшлися мільйонними тиражами. Щоб звикнути до «нового» голосу, Лоретті змінив репертуар і почав сам для себе створювати мелодії. Звичайно, було ризиковано з'явитися перед прихильниками у новій якості. Але він почав з нуля — і переміг.

Сьогодні Лоретті багато гастролює в Європі, Америці. Його диски останніх років знову ж користуються величезним попитом. Голос дорослого Робертіно значно відрізняється від голосу юного: у нього не ліричний тембр голосу, як можна було передбачати, а драматичний, який інколи наближається до баритона.

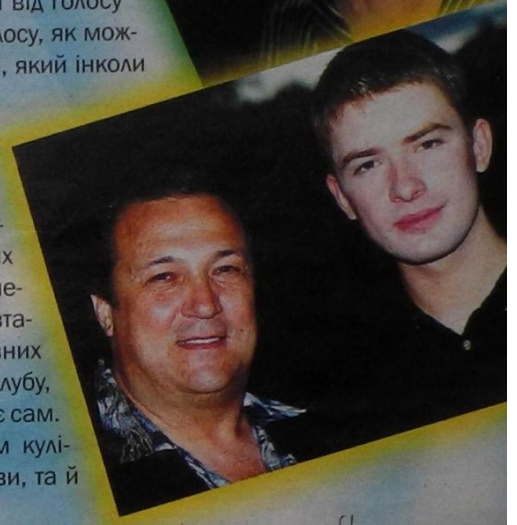

Роберто декілька років тому купив новий будинок у Римі. Крім опери, сеньйор Роберто має безліч улюблених занять і навіть свій безпрограшний бізнес: він вирощує породистих коней і готує їх до перегонів. У Римі, неподалік розкішної вілли співака, розташована конюшня на 12 чистокровних скакунів. Він також власник нічного клубу, бару і ресторану, де частенько співає сам. Маестро захоплюється мистецтвом кулінарії — готує улюблені сімейні страви, та й сам не проти смачно поїсти.

Сьогодні співак, який розпочав свою кар'єру з вершини, на щастя, не зламав собі шиї. Його життя — це стрімкий зліт, вільне падіння і... приземлення. Минуло сорок років сольної оперної кар'єри, де Робертіно Лоретті приземлився плавно і красиво.

— Я надзвичайно щаслива людина, — говорить Роберто Лоретті, — я об'їздив увесь світ і хочу сказати, що нині у кожній країні є Робертіно Лоретті. Великі надії покладаю на свого шестирічного сина Лоренцо, який залюбки співає батькові пісні: «Аве Марія», «Санта Лючія», «Ямайка», «Повернись в Соренто», «Мама». У нього голос набагато чистіший від мого.

Що ж, почекаємо. Може, вже не за горами той час, коли увесь світ здивує ще один Лоретті.

КАРТИ ТАРО — ПРО

А чи не розкласти нам карти?.. Тільки не звичайні, не гральні — а дивовижні карти Таро. Моя прапрабабка-ворожка, яка жила ще за часів давньоримських імператорів і особисто розмовляла з Гаєм Юлієм Цезарем, якось на дозвіллі підказала тамтешнім мудрецям цю ворожбу на картах Таро. На кожній карті намальовано одну з літер давньоєврейської абетки. І кожній відповідає та космічна сила, яка впливає на кохання, на роботу і наміри, які людина планує здійснити в майбутньому. Варто лише спитати карти Таро — і вони самі розкажуть не тільки про твоє майбутнє, але й дещо таке про тебе самого, про що ти, може, й не здогадуєшся.

Для того, щоб спитати Таро, зроби так:

1. Чітко сформулюй запитання вголос, подумки або письмово.

2. Заплющивши очі, поклади палець на одну з 22 карт. Відрахуй 6 карт уперед чи назад (як хочеш) і запиши цифру останньої.

3. Поклавши палець на цю останню карту, повтори операцію — і не забудь знову відзначити номер останньої карти.

4. Те саме зроби втретє.

Тепер у тебе є три карти:

перша — союзник, вона називає сили, які допомагають тобі;

друга — суперник, вона визначає твої слабкості;

третя — підкаже вихід із становища.

1. АЛЕФ. Єдність

Алеф у першій карті. Ти на самому початку задуманої справи. Ти працелюбний, ініціативний і ти хазяїн своєї долі. Це чудовий знак для успіху задуманої справи.

Алеф у другій карті. Обережно! Не треба тиранити інших. Розраховуй сили — хоча тобі й нетерпеливиться починати діяти. Не відкладай вирішення питання з батьком, старшим партнером або керівником.

Алеф у третій карті. Відповідь на твоє запитання: твій план здійсниться. Воля, розум і творча уява приведуть тебе до успіху.

2. БЕТ. Дім

Бет у першій карті. Твоя сила — в інтуїції. Не розум, а серце керує тобою. Приязність і терпеливість сприяють твоїм успіхам.

Бет у другій карті. Обережно! Існує небезпека, що лінькуватість, пасивність і розбещеність нишком гризуть твою душу. Стережись роздвоєння особистості. Можливо, ти маєш якусь сімейну проблему, зокрема, з мамою?

Бет у третій карті. Найкраще розкритися ти зможеш не в товаристві і не в грубій матеріальній сфері, а в царині почуттів. Прагнеш успіху? Не приховуй своїх почуттів.

3. ГІМЕЛЬ. Рука

Гімель у першій карті. Твій сильний бік — інтелект. Головне для здійснення твого проекту — не відволікатися на його конкретизацію. Розум і практичність подарують тобі успіх.

Гімель у другій карті. Все буде гаразд, ти не зустрінеш жодних перешкод.

Гімель у третій карті. Щастя, радість, дружба і ніжність допоможуть тобі досягти успіху.

4. ДАЛЕТ. Двері

Далет у першій карті. Твій шлях — від відомого до невідомого, від абстрактного до конкретного. Воля і самовладання ведуть тебе. Відчиняються двері — сміливо йди через поріг. На тебе чекає відкриття.

Далет у другій карті. Чи не занадто ти «заземлився»? Втім, це непогано. Твоя міцна воля допоможе тобі в грубому матеріальному світі.

Далет у третій карті. Маєш непогані шанси на успіх, якщо будеш послідовний і не відкладатимеш вирішення проблеми на завтра. Твій успіх залежить від наполегливості, сили волі й самовладання.

5. ХЕ. Дихання

Хе в першій карті. Твій козир — у щирості духу, в натхненні, у здатності глибоко співчувати. Саме на шляху духовності і великих ідей чекають тебе осяяння і ясні горизонти.

Хе в другій карті. Будь суворіший до себе, інакше твої мрії заведуть тебе в пастку апатії і розслабленості. В такому стані з'являється небезпека того, що дорога людина віддалиться або плани проваляться.

Хе в третій карті. Якщо маєш матеріальні плани, це поганий знак. Якщо ж ти думаєш про духовне, поталанить неодмінно! Відчиняється вікно, а в ньому — нові перспективи.

6. ВАУ. Гачок

Вау в першій карті. Доля посміхається тобі в царині почуттів. Тобі пощастить зустрітися з коханим або другом, спокусити кого завгодно, отримати насолоду від спілкування. Однак стережись опинитися в залежності від когось.

Вау в другій карті. Це свідчить про складність ситуації, яка пов'язана із залежністю, інтригою. Будь насторожі — велике бажання або нестримний потяг може зробити тебе рабом власних пристрастей.

Вау в третій карті. Якщо заплановане вимагає незалежності, стережись — можеш вийти на хибний шлях. Якщо ж ти хочеш об'єднати людей в суспільній праці або плануєш зустріч, доля з тобою.

7. ЗАЙН. Стріла

Зайн у першій карті. Ти готовий до боротьби і неодмінно переможеш. Фортуна на твоєму боці.

Зайн у другій карті. Тобі просто щастить, поздоровляю!

Зайн у третій карті. Все, що ти замислив, — чи то виграш у грі, чи то щастя у коханні — здійсниться найкращим чином.

8. ХЕТ. Паркан

Хет у першій карті. Про що б ти не думав, твоя мета — гармонія, врівноваженість. Тебе надихає і веде до перемоги бажання справедливості і неупередженість.

Хет у другій карті. Згадай про старе кохання, яке може відновитися, про розлуку з близькою людиною. Старайся не викликати конфлікти.

Хет у третій карті. Самообмеження і спокій, поступливість і поблажливість — ось твої шляхи до успіху.

9. ТЕТ. Щит

Тет у першій карті. Щоб прямувати своїм шляхом, треба захиститися від зовнішніх впливів, зануритись у свій внутрішній світ. Тільки роздуми і самоспостереження дадуть тобі правильну відповідь.

Тет у другій карті. Тобі здається, що ти один і ніхто не розуміє тебе. Насправді ж треба просто менше займатися собою і спілкуватися з друзями.

Тет у третій карті. Твої заміри правильні й зрілі, зусилля неодмінно принесуть успіх, особливо якщо вони стосуються матеріального виробництва або фінансів. Будь-яка суперечка вирішиться на твою користь.

10. ЙОД. Індекс

Йод у першій карті. Ти здатний подолати будь-яку перешкоду, перехопити ініціативу і владу. Не втрачай шанс розпочати новий проект.

Йод у другій карті. Зараз тобою хтось керує, тебе веде сила, з якою важко боротися. Не роби «різких рухів», краще спокійно аналізуй обставини.

Йод у третій карті. Будь активний, сміливіше втручайся в події. Віддавай без жалю, бери з подякою — і все буде га-

КОХАННЯ І ДОЛЮ

разд. Ти розлучаєшся з минулим. Ці зміни цілющі.

11. КАФ. Скеля

Каф у першій карті. Це свідчить про силу характеру, сміливість, терплячість, волю. Маючи такі достоїнства, не варто турбуватися про подальший розвиток подій.

Каф у другій карті. Все просто чудово, тільки постарайся не зловживати своїм авторитетом і владою.

Каф у третій карті. Тут символ успіху. Ретельно працюй, кохай по-справжньому — і досягнеш свого.

12. ЛАМЕД. Долоня

Ламед у першій карті. Ситуація, що склалася, вимагає від тебе розвитку. Не опирайся — зараз ти не вчитель, а учень. Якщо ж ти не просто пливтимеш за течією, але й сам сядеш за весла, уже невдовзі з'являться конкретні успіхи.

Ламед у другій карті. Доля готує тобі випробування. Доведеться щось віддати, не чекаючи нічого взамін. Зате ти дізнаєшся, що таке справжня відданість. А може, і щось більше...

Ламед у третій карті. Замислись, а чи не тягнеш ти ковдру на себе? Якщо це так, ти на хибному шляху. Краще віддавай, не шкодуючи, тоді будь-які труднощі здолаєш!

13. МЕМ. Вода

Мем у першій карті. Твої ідеї правильні, ти готовий відродитися і змінити звичну течію життя. Це дуже добрий знак.

Мем у другій карті. Хочеш ти того чи ні, але ситуація постійно змінюється. Що ж, пристосовуйся до змін. І не втрачай надію. Пам'ятай: терпіння і труд все перетруть.

Мем у третій карті. Що б не сталося, твоя надійна опора — кохання і дружба. Якщо їх ще немає, значить, невдовзі будуть. Якщо вже є, не втрачай їх.

14. НУН. Плід

Нун у першій карті. Хочеш щось змінити — змінюй, розділити — діли. Твій мозок чудово працює і готовий сприйняти нову форму стосунків — аби тільки не тиснули на тебе.

Нун у другій карті. Є сенс змінити стиль життя. Якщо тобі щось у власному житті не подобається, викидай негайно. Нічого не бійся і будь суворішим до себе, коханого.

Нун у третій карті. Те, що ти розпочав, завершиш успішно, хоча й не зовсім так, як хотів спочатку. Ти стоїш на початку нового циклу, який буде успішним. Особливо він сприятиме подорожам.

15. САМЕХ. Змій

Самех у першій карті. Будь насторожі, не піддавайся пристрастям та інстинктам. Стримуй себе — і ризик втратити свободу стане мінімальний.

Самех у другій карті. Старайся приборкати свої пристрасті, інакше вони засліплять тебе! А ще — менше думай про себе, більше уваги приділяй оточенню. Тільки за цих умов ти зможеш уникнути пастки.

Самех у третій карті. Обережно! Швидше за все ти на хибному шляху. Зійди з нього, навіть якщо попереду блищать золоті гори. Доля випробовує тебе, як Змій — Єву.

16. АЙН. Око

Айн у першій карті. Вельми вірогідно, що тобі доведеться боротися з собою, зривати завісу, яка оповила твої очі.

Айн у другій карті. Існує небезпека, що ти потрапив у світ ілюзій і прагнеш поєднати несумісне. Оціни ситуацію і себе самокритично — тільки тоді зрозумієш, що саме у твоїй поведінці треба змінити.

Айн у третій карті. Відмовся від замисленого. Доля готова протистояти тобі, тому ретельно зваж свої сили, готуйся до боротьби.

17. ФЕ. Рот

Фе в першій карті. Учись відрізняти реальність від ілюзій, а правду — від брехні. Якщо зумієш — доля не зможе завадити здійсненню твоїх надій.

Фе в другій карті. Дослухайся до свого внутрішнього голосу, довірся власній інтуїції. Тоді не потрапиш у глухий кут, оскільки добре вмієш розрізняти реальне й ілюзійне.

Фе в третій карті. Маєш свій шлях, крокуєш по ньому впевнено завдяки інтуїції. Ти дістанешся визначеної мети, де панує гармонія.

18. ЦАДЕ. Спис

Цаде в першій карті. Твої надії виправдані: коли ти досягнеш бажаного, вони стануть дійсністю. А скеровуватимуть твій шлях до успіху активність і допитливість.

Цаде в другій карті. Твої мрії і надії здаються примарними. Трохи більше оптимізму — і морок розсіється. Сонечко, як і раніше, осяває твій шлях.

Цаде в третій карті. Якщо твоя мета матеріальна, краще зразу відмовитись від неї. У духовному ж вдосконаленні успіх тобі гарантований. До речі, від подорожей теж не відмовляйся.

19. КОФ. Істина

Коф у першій карті. Нелегкий твій шлях шукача правди. Тож звільнись від тягаря ілюзій, облиш все зайве. Що саме — про це ти сам знаєш.

Коф у другій карті. Сміливо розлучайся як з людьми, так і з речами. Ти відмінно почуватимешся, коли залишишся порожнем.

Коф у третій карті. Зараз тобі ближче душевна гармонія, аніж гаманець. А позбувшись забобонів, ти досягнеш і першого, і другого.

20. РЕШ. Голова

Реш у першій карті. До успіху тебе ведуть скромність і великодушшя. Сила і влада, навпаки — на хибний шлях. Боротьба цих рис вимагає часу, але результат вартий цього.

Реш у другій карті. Стережися, як то кажуть, рубати з плеча — особливо вголос. Це той випадок, коли мовчання — золото.

Реш у третій карті. У тебе все вийде. Фортуна готує тобі достаток і радість, а труднощі нарешті скінчаться.

21. ШИН. Вогонь

Шин у першій карті. Ти сповнений життєвої сили і, вступивши у боротьбу, переможеш. Ось тільки зверни увагу на такі свої риси, як чуттєвість, імпульсивність і запальність.

Шин у другій карті. Гордість та імпульсивність можуть засліпити тебе — звідси й неприємності. Будь обережніший — тоді хоча нічого не набудеш, але нічого й не втратиш.

Шин у третій карті. Дій рішуче і швидко. Борись, опирайся, але не забувай про великодушшя і сердечне благородство.

22. ТАУ. Непроникний

Тау в першій карті. Досягти мети допоможе невичерпний запас сили духу, волі й фізичних сил.

Тау в другій карті. Темним мороком вкрите найближче майбуття. Максимум обережності — і ти безболісно обійдеш всі пастки.

Тау в третій карті. Розташована таким чином остання літера символізує неодмінний успіх, яким завершаться твої зусилля.

СТРАШИЛКИ

Годі, годі, я вже знаю, про що ти хочеш запитати. Всі запитують: «А як ти, Класний, проводиш своє дозвілля, коли в Класі ніч або канікули?» Тому персонально для всіх відповідаю: на дозвіллі ми з родичами — а це і Тролейбусний, і Вагонний, і замурзаний Калюжний — збираємося разом і розповідаємо різні страшилки. Дуже цікаво! Особливо вночі!... Та навіть я подумки вигукнув: «Який жах!» — коли почув історію, яку розповів мій давній знайомий Цирульний. Ти, напевне, вже здогадався, що живе він у перукарні. І ось про що повідав.

ЖИВЕ ВОЛОССЯ НЕЗДОЛАННЕ!

Так ось, одного разу до них у перукарню зайшла дівчина і, ледь стримуючи сльози, почала неймовірну оповідь:

— У мене тепер тільки одна мрія — волосся розчесати. Справа у тому, що воно само собою зав'язалося у вузол. І цей вузол тепер повзає по моїй голові, як живий. Врятуйте мене!..

За словами 24-річної Каті Анохіної, і майстри-перукарі, і вчені приголомшено кажуть, що ніколи нічого подібного в житті не бачили.

Катя перед сном, як завжди, пішла в душ, спрямувала на себе струмінь гарячої води — і в цю мить... Різкий головний біль відкинув Катю до стіни. Вона із жахом відчула, що волосся на потилиці почало рухатись, як живе. Простягнувши руку, перелякана дівчина знайшла на маківці щільний вузол, міцно затягнутий невідомо ким. Пасма намертво сплелися, нагадуючи чудернацькі щупальця. Ті, що з величезними зусиллями вдавалося визволити, якимось неймовірним чином затягувались назад. Кожен день приносив зміни — волосяний ком пересувався з маківки на потилицю і взагалі вів самостійне та жахаюче життя.

Дівчина обійшла з десяток перукарень, була в косметичній поліклініці і витратила купу грошей на лікарів та екстрасенсів. Ніхто з них не зміг їй допомогти. Сказали, що треба стригти. Але стригтися доведеться налисо, а дівчині через два тижні заміж виходити!..

Волосся навіть здали на експертизу — і вона показала, що при 2000-кратному збільшенні видно, як волосся у вузлі повністю змінило свою структуру. Волосини позбавлені лусок і якась сила примушує їх згортатись. Одне слово, враження таке, що якась невідома тварина влаштувала на Катиній голові гніздо.

А я собі подумав: чи не Горгона Медуза, бува, сіла Каті на голову?..

Ну що, злякалися?.. Чесно кажучи, мені подобається когось лякати. А не подобається, коли ніхто не лякається. Тому ви краще лякайтеся, добром прошу! Бо як не станете лякатися, я до вас свого родича Бабая покличу — отоді вже вам непереливки буде. І врятуватися зможете тільки тоді, коли самі свою страшну історію вигадаєте і мені її напишете.

Власне, саме так і довелося зробити двом дівчаткам, які з переляку свої страшилки мені надіслали. Перша історія — від Світланки з Києва...

КОШЕНЯ І ПРИВИД

Одна родина переїхала жити до невеличкого містечка. Купили вони там маленький будинок. Був у них восьмирічний син Павлик. Хлопчик бойовий, не боявся ані хуліганів, ані вчителів, ані чужих собак. Тому всі його вважали безстрашним. Якось вранці батьки пішли на роботу, а Павлик — до міського літнього табору. Набігався, настрибався і в доброму настрої повернувся додому.

Батьки так рано з роботи не приходили, та ще з порога Павлик почув, що на другому поверсі хтось ходить. «Мамо, ти вже повернулася?» Тиша. «Це ти, тату?..» І знову ніхто йому не відповів. Тільки кроки: гуп, гуп.

Побіг Павлик нагору, а там нікого... Зате кроки почали лунати знизу. Кинувся хлопець униз, та ще на сходах почув, як знову зарипіли мостини на другому поверсі. «Хто тут?» — вигукнув Павлик. І знову — тиша. Тільки кроки. Зупинився хлопець, почав прислухатися. І почув, що по всьому будинку гупає безліч ніг. Але Павлик не бачив жодної істоти!

Отут вперше в житті злякався безстрашний хлопчик, побіг до своєї кімнати, зачинив двері, упав на ліжко і накрив голову подушкою. Та все одно почув, як за дверима спочатку голосно зареготали, а потім зарипіли зачинені двері і хтось тихо почав наближатися до ліжка.

Мурашки побігли по Павликовому тілу, а «хтось» підходив усе ближче і ближче. Щось волохате торкнулося Павликової спини і повзло вгору, от-от стисне шию. Та несподівано якась сонна хвиля пішла від цього дотику — і за мить Павлик уже спав.

Прокинувся він тільки вранці і вирішив, що все це йому наснилося. Та після прогулянки все повторилося. До Павликової кімнати набилося багато волохатих істот. Вони насіли на Павлика і стали його душити. Але тут повернулися батьки, і все раптом щезло...

Наступного дня Павлик просто не хотів іти з табору. Він блукав вулицями і думав про привидів. Однак до будинку зайти не наважився, сів на лавку. Коли прийшла мати, здивувалася: «Ти чого тут сидиш? А я тобі подаруночок принесла. Дивись!»

З маминої сумочки визирнуло пухнасте кошеня. О, як зрадів Павлик! Одразу нагодував його і цілісінький вечір грався з ним.

Всю ніч кошеня сиділо біля Павлика, ніби охороняючи сон хлопчика. І тільки вранці, згадавши про привидів, Павлик подумав, що не можна залишати ма-

леньке кошеня на самоті з тими потворами. І почав просити маму, щоб дозволила взяти його до табору. Але мама не погодилася.

Довелося йти самому. Та зразу після обіду Павлик мерщій додому. Тільки-но відчинив двері, як кошеня побігло йому назустріч. Павлик простягнув до нього руки... Та раптом кошеня зупинилося, подивилося в порожній кут кімнати, зашипіло — і стрибнуло туди, ніби полюючи. І весь день потім поводилося дивно: шипіло, вигинало спину, стрибало на когось невидимого. І жоден привид не лякав того дня Павлика. Ніхто не тупотів, не хихотав, ніби привиди злякалися пухнастого звірка. І тільки значно пізніше Павлик довідався, що котики бачать істот не тільки нашого, але й паралельного світу.

Наступного дня кошеня вже не нервувало. Напевне, потвори злякалися і втекли. Отак маленька тваринка здолала зграю привидів...

Якщо у тебе є котик і ти його любиш, то тобі теж не страшні ніякі привиди. Навіть, якщо ти живеш у замку Дракули. А от якщо кошеняти ще немає, негайно придбай — і тоді нічого лихого не станеться!

Тут я цілком серйозно можу сказати, що Світланка має рацію: справді, навіть маленьке кошеня здатне побороти настирливих привидів. Річ у тому, що кіт і нечисть мають різні польові заряди. Невипадково новосели перед собою пускають кішку.

Але все це стосується тільки поганих полтергейстів — не таких, як я або мій друг ДуКлас, який пише журнал «Класні ігри». Бо з такими хорошими, як ми, навіть Ковба-сан живе у мирі й злагоді.

Однак настав час розповісти страшилку, яку надіслала мені Галина з Києва.

ЯК ПАН ТВАРДОВСЬКИЙ ВИКЛИКАВ ДУХ КОРОЛЕВИ

Колись давно великий бог Сварог подарував нашим предкам Золотий плуг, щоб навчити їх вирощувати хліб. Бог Ягве продиктував Мойсеєві десять заповідей, за допомогою яких перетворив диких кочівників на цивілізований народ. Давньогрецький Зевс мав звичку з'являтися серед простих смертних майже без поважних причин. Сьогодні, напевне, боги вирішили, що допомагати людям творити історію зайве. Тому навіть мені нині важко зустріти порядного чорта чи більш-менш пристойного привида. Хоча дещо згадати можу...

Середина XVI століття. Недавно у польського короля Сигізмунда померла кохана дружина Барбара. Король був невтішний. Несподівано до нього з'являється відомий чародій і пройдисвіт Твардовський і пропонує викликати дух померлої королеви... Говорили, що пан Твардовський знається з чортом. Але король ухопився за протягнену йому соломинку.

І ось вони, король Сигізмунд і пан Твардовський, залишилися удвох в наглухо зачиненій кімнаті. Важкі оксамитові штори опущені. Ніч за вікном темна-претемна. Все має бути зачиненим, повна тишина і лише вони вдвох. І, не дай Боже, буде якесь дзеркало! Дзеркало має бути тільки одне, пан Твардовський принесе його власноруч, так само як і свічку та потрібні трави. Король сидить у глибокому кріслі, йому строго-настрого заборонено вставати. Біля самого вікна куряться трави, позаду короля стоїть невеликий столик. На ньому — дзеркало і ще незапалена свіча. Там, за стінами кімнати, в інших палацових покоях також ніхто не спить, усі в німому напруженні чекають, чим закінчиться нічний сеанс.

Годинник б'є північ. Пан Твардовський запалює свічку. І зразу ж перед очима короля з'являється прозора постать жінки в розкішному вбранні. Трави димлять все більше. Постать стає чіткіша. І тут король зривається з крісла, аби підбігти до дружини. Але свічка зразу ж гасне, і кімната поринає в темряву. Коли свічка загорілася знову, кімната була порожня. Король порушив угоду і привид зник назавжди.

А ось те, про що мова піде далі, відбувалося в минулому столітті в одному з невеликих містечок Німеччини. Свідків тому було багато. Прихожани готувалися до престольного свята. Свою стару церкву гарно прибрали. Вимили вікна і навіть старовинне дзеркало, яке вже пару століть припадало пилом в кутку.

Святковий день видався напрочуд гарним. У церкві курився ладан. Сонячні промені легко проходили крізь вимиті шибки і вільно ковзали по підлозі та стінах. Раптом проміння впало на старовинне дзеркало. І сталося щось жахливе — у церкві з'явився чорт! Він був невеличкий і ніби прозорий, та все ж учинив страшний переполох. А один з церковних служок, напевне, з переляку, скинув з ноги черевик і жбурнув ним у нечистого. Черевик пролетів крізь чортика і влучив у старе дзеркало. Дзеркало тріснуло. Чортик зник.

Ви, напевне, вже звернули увагу, що головним предметом при викликанні привидів є дзеркало. У старовину вміли виготовляти «чарівні» дзеркала. На скло якимось чином наносилося зображення, і коли на це зображення падав промінь світла, чи то від сонця, чи то від свічки, на димі від трав чи ладану відбивалася якась непевна постать.

На жаль, зараз люди секрет виготовлення чарівних дзеркал втратили. Може, через це привиди останнім часом стали на землі рідкістю.

Водоспад Вікторія

Водоспад Вікторія на річці Замбезі знаходиться на кордоні між Замбією і Зімбабве. Коли ріка Замбезі повноводна, 7500 куб.м води проходить через водоспад Вікторія за секунду. Об'єм води настільки великий і вона з такою силою падає вниз, що хмару бризок, які піднімаються у повітря, можна побачити навіть за 40 км. Місцева назва водоспаду Вікторія — «Мосі — оа — тунья» — перекладається як «Дим, який гримить». У бризках цього могутнього водоспаду часто виграє веселка, яка піднімається на висоту до 300 м. У листопаді 1855 року шотландський місіонер і винахідник Девід Лівінгстон перший з європейців досягнув водоспаду Вікторія. Вперше він почув про водоспад ще за чотири роки до того, коли разом з Уїльямом Коттоном Освеллом досягнув берегів ріки Замбезі. Потім у 1853-1856 роках Лівінгстон перший з європейців перетнув Африку. Будучи місіонером, він прагнув відкрити серце Африки для християнських проповідників. Лівінгстон вирушив з Південної Африки на північ через Бечуаналенд (нинішня Ботсвана) і вийшов до річки Замбезі. Потім він пішов на захід, до берега океану в бік Луанди (Ангола). Зрозумівши, що цей шлях дуже складний, він розвернувся на схід і, пройшовши велику частину шляху вздовж Замбезі, вийшов до Келимані на мозамбікському березі у травні 1856 року. Дивно, але винахідник зовсім не був щасливий, що відкрив такий чудовий водоспад, як Вікторія. Для Девіда Лівінгстона водоспад, який являв собою стіну довжиною близько 1675 м і висотою 107 м, був перешкодою на шляху християнських місіонерів, які прагнули дістатися до туземців у глибині материка. Для нього головним результатом подорожі було відкриття плато Батока на схід від водоспаду — місця, яке здавалося йому підходящим для створення поселення, якщо Замбезі виявиться судноплавною по всій довжині (цього не сталося). Лівінгстон признав, що водоспад достойний лише імені британської королеви Вікторії.

Водоспад — це лише початок мальовничого відрізка русла ріки, бо закутана хмарою бризок ріка з ревом тут же рине в тісну ущелину, якою петляє зигзагами майже 70 км. Ріка Замбезі блукає по плато, яке сформувалося з шарів пісковика і базальту. В місцях зустрічі цих двох різних порід і формуються тріщини.

Ультрамікроби

найдрібніші живі істоти, як правило, невидимі в оптичний мікроскоп, проходять крізь фарфорові та інші бактеріальні фільтри і здатні розвиватись на штучних живильних середовищах.

ХТО — ХТО?

Сплутати її неможливо ні з ким. Здається, що маляр чорною та білою фарбою розмалював її навмисне. Здогадалися?.. Так, ми поговоримо про зебру.

У природі все доцільно та розумно. Смуги тигра, наприклад, допомагають йому ховатися в джунглях. У більшості птахів самки розфарбовані дуже скромно, щоб бути непомітними на гнізді. Самці, навпаки, барвисті й привабливі — що свідчить про їхнє здоров'я. Перед початком шлюбних турнірів фарби стають особливо яскравими.

Можливо, такий самий спосіб і зебри використовують?.. Ні, самки та самці абсолютно однакові — як стовпи прикордонні. Навіщо ж виставляти себе на загальний огляд? Так дивуються всі, хто розглядає зебри зблизька, в зоопарку. Та все стає зрозуміло, якщо тільки простежити за ними на їхній батьківщині — в Африці. Виявляється, смугастість тут, навпаки — допомагає ховатися!

На відкритому просторі при найменшій небезпеці зебри втікають. Це не випадково. Коли зебри біжать, їхні силуети стираються, розмиваються, чорно-білі смуги зливаються у сріблястий колір, і табун розчиняється у гарячому мареві пустелі. Якщо фотографувати зебру зблизька — все нормально, здалеку — силуети розмиті. Вважають, що специфічне забарвлення допомагає зебрі не лише втекти, але й завдяки нечіткості силуету, виграв пару секунд, подеколи врятуватись від стрибка лева — найбільшого їхнього ворога та сусіда в саванах.

Досі тривають суперечки науковців: зебри чорні з білими смугами, чи навпаки, по білому — чорний малюнок? І суперечки ці зовсім не безглузді — вони стосуються питання походження африканських конячок. Одні кажуть,

КІНЬ В... ПІЖАМІ!

що зебри були, як коні, темного кольору, та поступово, завдяки еволюції, з'явилися вигідні білі смужки. Інші не погоджуються: зебра — тварина старша за коней, які пішли саме від зебр і з часом «стерли» білі смуги зі своїх боків.

Щоправда, коней в Африці немає. А ті, яких привозили з Європи, як правило, гинули тут від хвороб, які переносить муха це-це. А зебри таких хвороб не знають — чхали вони на це-це. І якщо вже говорити про схожість, то вони більш подібні до віслюків чи куланів. Замість гриви в них щітка жорсткого волосся, і на хвості — лише пензлик.

Намагання схрестити зебру з віслюком були неуспішними до тих пір, поки не здогадалися розмалювати віслюка відповідним чином. Тільки тоді для зебр він став «своїм».

Кажуть, що колись в Африці мешкало близько 150 видів зебр, які відрізнялися розмірами та малюнком смуг. Тепер залишилося всього шість видів. Кожен вид безпомилково розрізняє своїх та чужих. Але навіть у кожній сімейній групі немає однаково розфарбованих конячок. Це допомагає зоологам, які вивчають поведінку зебр, впізнавати кожну «в обличчя». І самі зебри також вміють «читати» малюнок кожної «піжами». Це зберігає порядок у маленьких табунах.

На відкритому просторі зебри близько до себе не підпустять — вони зразу тікають. Біжать вони досить швидко — 50-60 кілометрів на годину. Одиноку зебру на машині чи на коні наздогнати не просто. Родину наздогнати легше — група підстроюється під швидкість найслабкіших. Така дружба дуже характерна для зебр. Вони разом утікають від небезпек, відпочивають, поклавши голови на спини одне одному, міцно притулившись боками, рятуються від москитів.

В зебр є свої території з обов'язковим водопоєм. Якщо ти заблукаєш в Африці і раптом побачиш зебр, знай — десь поблизу є вода. Територію зебри мітять, чухаючись об термітники. Ті, хто довго спостерігав за життям зебр, стверджують, що чухатись об термітники — найулюбленіше їхнє заняття.

Головні риси характеру зебр — спостережливість, лякливість, миттєва реакція. У відкритих саванах вони розраховують на слух та зір. Але оскільки вони невеликі на зріст, тримаються поруч з тими, хто бачить далі — страусами чи жирафами. Часто їх можна також побачити неподалік антилоп гну. Тут також є певний розрахунок: лев скоріше візьме на обід антилопу, а значить, зебри матимуть зайвий шанс на порятунок.

В саванах лев є головним природним ворогом зебр. Хижак та його жертви існують на одному життєвому просторі, і ніякої паніки тут немає. Зебри до левів звикли так само, як люди в місті звикли до небезпечних автомашин. Проте зебра може і захистити себе. Міцні, як камінь, копита задніх ніг здатні роздробити щелепу леву.

Гієни бояться зебр, але нападають на зебренят. Деколи на зебру з дерева може зіскочити леопард, але в такому випадку зебра миттєво перекидається, намагаючись скинути величезну кішку, а потім підводиться і б'є ногами.

Найбільше зебри бояться людей.

До Європи звістка про існування дивної конячки дійшла в середні віки. В 1551 році вчений Конрад Геснер писав: «В Африці є звір, якого називають зеброю... Місцеві жителі не бачать у ній користі, не здогадуючись, що в часи миру та на війні вона може коня замінити...» Білі люди, що оселилися в Африці, намагалися приручити зебр. Подібно до того, як на півночі Росії їздили на лосях, у південній Африці у XVIII сторіччі по вулицях міст ходили зебри. Але нібито приручені конячки могли раптом брикнути господаря, а одного бідного чоловіка, згідно з поліцейським протоколом, «зебра скинула, топтала ногами та відкусила вухо». Намагання зробити з зебри засіб пересування продовжувалися до тих пір, поки не з'явились автомобілі. Досліди щодо приручення цих тварин тривають і сьогодні, але набагато важливіше зберегти тих зебр, що залишилися в дикій природі.

Фригольдери

категорія землевласників у середньовічній Англії, що володіли землею довічно або спадково на підставі феодального вільного держання. Земельні володіння фригольдерів могли вільно відчужуватися.

МЕНЕ ДІВЧАТКА НЕ ЛЮБЛЯТЬ!..

О так гірко колись скаржився пан Паніковський із знаменитого роману Ільфа й Петрова. На що мудрий Остап Бендер цілком доречно відреагував: «Зверніться до Ліги сексуальних реформ. Дівчата люблять молодих, гарних і політично грамотних».

Пан Паніковський поради Бендера не дослухався, тому дівчатка його так і не полюбили. Тобі, друже, щастить більше — ти молодий, практично гарний і грамотний не тільки політично, але й економічно (знаєш, де батьки гроші ховають), фізично (за системою Шварценеггера м'язи нарощуєш) і еротично (стільки цікавих журналів перечитав і дружніх порад наслухався). Той самий Во Вік (тобто я) з номера в номер якісь підказки підказує, поради радить — а ви йому (тобто мені) у відповідь душещипальні листи: «Мене дівчатка не люблять! Усіх інших — люблять, а як мене — так ні! Що робити?..»

Неприємно це, розумію. Сам колись доволі настраждався з цього приводу і був цілковито переконаний, що самодин такий нещасливий на світі: що дівчатка в кращому випадку взагалі мене не бачать, а в гіршому — дивитися не можуть. Та виявилося, що зовсім не один я такий! І ти — теж не один. Бо насправді неупереджена статистика свідчить: 85% хлопчаків віком від 10 до 16 років вважають, що ровесниці їх не надто або взагалі не люблять. Уявляєш — 85 відсотків! Та це ж ціла армія, разом гори з місця зрушити можна, а ти все рюмсаєш без дівчат...

Утім, пробач — це я вже заговорився. Кохання — це така штука, де юрбою нічого не зробиш і силоміць нічого не доб'єшся. Тут все потрібно віч-на-віч і делікатно — тільки не силою!.. От тобі історичний приклад...

Стоїть на горі замок. Під горою — річка Сула, а далі, скільки сягає око,— ліси. Замок добре укріплений, з високими стінами і масивною брамою. То замок знаменитих князів Глинських. Не було на Лівобережжі магнатів могутніших за них.

Рід Глинських — древній. Він походить від самого Мамая, хана Золотої Орди, нащадок якого перебрався на службу в Литву до князя Вітовта і отримав у своє володіння містечко Глинськ. Відтоді володарі містечка почали називатися Глинськими. З часом вони міцно утвердилися на теренах нинішніх Сумської і Полтавської областей.

Найбільше прославив рід Глинських князь Михайло. Замолоду він вчився у Західній Європі, подорожував Італією, Іспанією, тривалий час жив при цісарському дворі в Німеччині. Талановитий і освічений, добре обізнаний з військовою справою, після повернення додому він швидко досяг високого становища при дворі великого князя литовського Олександра.

Знаний і багатий князь Михайло — а дурний! Освіту має, а як завоювати кохання, не розуміє, хай йому грець! От сподобалася йому княгиня Слуцька, чий маєток неподалік від Глинська. Вирішив князь Михайло, що як національний герой він зразу спокусить серце Анастасії. А зась — не відповідає вона на його залицяння. І він не вигадує нічого ліпшого, ніж узяти великий загін і силою добитися прихильності красуні. Наче й не чув народну мудрість, що на милування нема силування. Ну обложив він замок, воїни Глинського навіть увірвалися за мур. А Анастасія зібрала слуцьких міщан і повела їх у бій. Та й тамтешні жіночки не облишились осторонь розв'язання любовного конфлікту: вони поливали нападників окропом і гарячою смолою. Наразившись на таку рішучу відсіч, князь Михайло засмутився і відступив. Отак і не одружився... Натомість куди мудріший був Михайлів брат — Василь Глинський. Завітавши до Москви, він одразу дізнався, що тамтешній цар Василь III шукає собі дружину. А у Глинського було дві дочки — Олена й Анастасія. Освічені, по-європейському виховані, вони вигідно відрізнялися з-поміж московських бояринь. Тож не дивно, що цар одразу звернув увагу на Олену Глинську. Розумна жінка швидко прибрала чоловіка до рук. Василь III прислухався до її порад, перейняв європейські звичаї і навіть поголив бороду — а це на той час був дуже сміливий учинок. Після смерті царя Олена Глинська стає правителькою при малолітньому синові Іванові — тому самому, котрий увійшов до історії як цар Іван Грозний. Той самий!..

От якими дурнями в коханні бувають навіть видатні чоловіки, і якими мудрими — звичайні жіночки! Тому скажу так: у дівчат часом буває мить слабкості — але, щоб дочекатися її, хлопець мусить витратити чимало часу. Саме від тебе залежить, щоб ця мить стала щасливою. Від дівчини — щоб стала радісною. А від вас обох — щоб стала вона першою з мільярдів інших щасливих миттєвостей життя. Бо ніколи нікому ще не вдавалося ощасливити когось насильно!.. Згадай: спочатку Прометей поцупив у богів вогонь, а потім на ньому спалили Джордано Бруно. Натяк зрозумілий?.. От і не розпалюйся надміру: кохання саме знайде тебе.

ТИ ХТО?..

З розуміло, що не якийсь там «кінь в пальто». Ти і сам знаєш своє ім'я і прізвище. А також оцінки в табелі і кількість грошей в гаманці.

Не кажучи про довжину вух і колір волосся. А от на кого з учнів Класу ти схожий?.. Біжи по стрілках — зрозумієш!

ШПАРГ

Пундик ішов коридором...

Ще ніколи він не був настільки близький до провалу: з самого ранку він відчував, що за ним хтось стежить. Напевне, якийсь підступний агент вчительської контррозвідки. Пундик зазирнув у відчинені двері Класу. Він так і знав! На підвіконні одиноко зеленів кактус. Це означало одне: піаністку Кет (тобто Кицю, яка поверталася з музичної школи), напевне, схопили і зараз допитують в штаб-кабінеті обер-групендиректора школи. Лишався тільки один вихід. Під сходами, що ведуть на третій поверх, за батареєю був тайник. Сьогодні ввечері у школу прийде Во Вік, побачить кактус у Класі та й зрозуміє, що організацію «накрили». Во Вік знає про тайник і знайде повідомлення Пундика. Де буде сам Пундик у цей час, навіть думати не хотілося...

Пундик торкнувся комірця сорочки, в якому була зашита капсула з чорнилом. Це чорнило він збирався вилити на ворогів, коли його будуть «брати». Чорнило мало одну таємничу властивість — воно не випиралося. Пундик озирнувся: ніби все чисто, хвоста не видно. Через секунду повідомлення вже лежало у тайнику, а Пундик залишив територію школи і, скориставшись фальшивим проїзним квитком, виїхав за місто, щоб на певний час залягти на конспіративній дачі капітана Немо...

Головне, думав Пундик, щоб шифровка дісталася саме Во Віку, а не вчителям, які гучно називали себе «ідейними борцями за міцні знання». Во Вік усе зрозуміє і надрукує її в пресі, а «борці» ніколи не розгадають шифр і викинуть важливий документ на смітник. Сам же Пундик знав шифровку майже напам'ять. Ось що було в повідомленні:

Пундик — Во Віку
Цілком таємно

Продовжуємо всеукраїнську операцію «Шпаргаліада». Після виходу у світ п'ятого номера журналу «Клас» на нашу адресу надійшла сила-силенна ще секретніших повідомлень від українських учнів, які ми наводимо.

«Шпаргалка – це оазис в пустелі, життєдайна крапля води спраглому, рятівна ниточка для учня. Цьому клаптику паперу дякують, його обожнюють». Отак поетично ставиться до шпаргалок ***Наталя Петренко з Кременчуга***. Вона ж стверджує, що шпори бувають двох видів: шпора «нахабна» (коли просто поклав на стіл подвійний аркуш та «катаєш» все з чесними очима) та шпора «з підпілля» (тобто з-під парти).

Кармазіна Зоя з селища Сосниця радить дівчатам писати шпаргалки на стрічках, які вони вплітають в коси, а якщо за тобою сидить відмінник, то прихопи на контрольну люстерко, відхились, наведи дзеркало на зошит відмінниці та переписуй. ***Вадим Скакун з Хмельницького*** використовує для цього свою лінійку, на зворотному боці якої простим олівцем йому вдається записати сторінку конспекту з хімії чи історії. Дуже популярним є спосіб вкладання шпаргалки в пенал з послідуючим списуванням під час діставання з пенала всіляких потрібних та непотрібних речей. Також можна вкласти чи написати шпаргалку на носовичку та вдавати неймовірну нежить.

Олена Медведська з Вінниці розповіла, як її однокласниця вдома налакувала нігті, написала на них шпори, а зверху ще й почепила накладні нігті, також з написаними на них шпаргалками. На уроці, прочитавши інформацію з накладних нігтів, зняла їх та користувалася шпорами вже з власних нігтів. А ***Василь Яремій з села Дерно*** наголошує, що шпори обов'язково треба писати лише на клаптиках матерії, які не шурхотять, як папір.

«Якщо вже і писати шпору на руці, — приєднується до дискусії ***Оля з Гостомеля***, — то виключно між пальцями, оскільки деякі вчителі перед контрольною просять дітей показати руки».

А ***Юля Похвала з Лубен*** взагалі пропонує цілу систему списування для двієчників: «Якщо в одному ряді сидять два відмінники чи хорошисти у різних варіантах на двох партах поспіль, то двієчникам можна сісти разом з ними і списувати їхні роботи. Але підписати аркуш не своїм прізвищем, а прізвищем товариша-двієчника, що сидить у тому ж варіанті, що й відмінник, в якого списано роботу». Також Юля радить дотримуватись тісних дружніх відносин з представниками паралельних класів, в яких така сама контрольна може відбутися раніше, ніж у твоєму класі.

А ***Юля Федосєєва з Чернівців*** користується своїми власними розробками щодо списування — вона перед контрольною залишає у коридорі на підвіконні під-

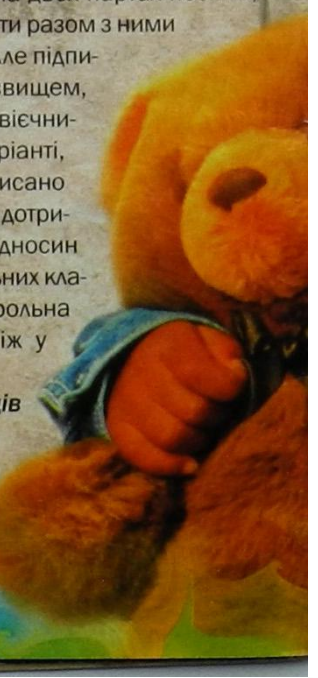

АЛІАДА

Малюнки малював Юрко ІСЬКІВ

ручник. Після того, як вчитель дав завдання, Юля просить дозволу вийти і в коридорі ознайомлюється з потрібним матеріалом.

Дуже актуальну проблему піднімає у своєму листі ***Катя Р. з Івано-Франківська*** — це проблема підказування. Не спонтанного, а добре продуманого та підготовленого. «Для цього на перерві треба домовитись з тими, хто сидить на перших партах, щоб вони під час твоєї відповіді розвернули підручник до тебе, відкривши його на відповідній сторінці. Також можна вигадати спеціальну систему знаків і користуватися нею на диктантах. Наприклад, коли треба поставити кому, відмінник чухає лоба. Інший варіант — спеціальна система звуків. Наприклад, на англійській мові вчителька диктує слово для перекладу: «A horse», а відмінник тихо каже «іго-го» — і ти тепер знаєш, що «a horse» — це кінь». Дуже радує той науковий підхід, яким користуються деякі з учнів. Ось ***Наталя Х. з Хмельницького*** радить усім не переписувати шпору з підручника, а зробити зменшені копії на ксероксі. А ще можна за допомогою сканера та на комп'ютері зробити малесенькі шпори та роздрукувати їх на принтері. Панове, давайте користуватися досягненнями науково-технічного прогресу.

Не можу не згадати того факту, що в одній з шкіл Вінниці після виходу у світ першої частини Шпаргаліади утворилося Бюро Вивчення Шпаргалок (БВШ). Цей таємний підрозділ складається з п'ятьох агентів, які у своєму цивільному житті є круглими відмінниками. До агентів належать: командир (записує всі дані в зошит), два звичайних агенти, один — спеціальний та ще один — шпигун у паралельних класах. БВШ на основі проведених досліджень стверджує, що оптимальний розмір шпаргалки — 3х3см. Також вони радять ще на літніх канікулах заготовити шпори на випадок непередбачених самостійних робіт. Решту матеріалів БВШ повідомити не можу — дуже велика таємниця.

Не менш таємнича історія, пов'язана із шпаргалками, трапилася з ***Ірою Карпенко, яка проживає в Харківській області.*** Одного разу їй наснився Ленін! Саме він — Володимир Ілліч Ленін! Він повідомив Ірі, що йому, вождю світового пролетаріату, не подобається, що вона робить шпаргалки. Мовляв, треба вчити, а не списувати з шпаргалок. Одним словом: вчитися, вчитися і ... щось там ще (забув!). Проте цей сон на Іру не дуже вплинув, і вона продовжує успішно використовувати шпори власного виробництва.

Але найбільше вразив нас лист ***Жені Прийомова з Кузнецовська Рівненської області.*** Він — телепат! Так і пише: «Я вмію читати думки. Тому я завжди пишу на «5». Проте вчителька не завжди думає про відповіді. В такому випадку я читаю їх у нашої відмінниці».

Не знаю, чи зможуть усі скористатися потойбічною порадою Жені, але вважаю, що всім у нагоді стане дуже доречне та розумне зауваження ***Марійки Степаник з Дніпропетровська:*** «Головна ваша зброя — це психологічний настрій. Важливо не те, що ви пишете, а те, як ви до цього ставитесь. На важливій контрольній з географії один хлопець витяг таку маленьку шпору, що й уявити важко. Але при цьому він червонів, як ліхтарик, і вчитель легко помітив його. А інші, зробивши величезні «простирадла», попадалися лише через розміри своєї шпори. Отже, скажіть собі: я не винен, я роблю це заради п'ятірки, мене змусили... І коли вчитель буде проходити рядами, спокійно гляньте йому у вічі».

На цьому повідомлення завершуємо. Збіг з реальноіснуючими особами є випадковим. До зв'язку. Чекаємо листів.

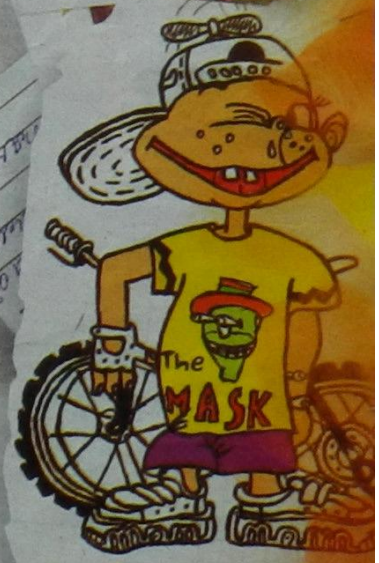

Піратські

Ну, онучки мої класенята, настав час поговорити про море всерйоз. Загоряючи на пляжі або згадуючи про лагідні хвилі Чорноморського узбережжя, ви, либонь, гадаєте, що море для всіх і завжди таке ніжне й привітне?

А дзуськи! Знаєте, що говорили ще древні греки? А вони говорили, що люди поділяються на три категорії: живі, мертві і ті, хто в морі. І тут, скажу я вам, ті греки мали рацію — стільки небезпек чатує на моряків у плаванні, що людина справді відчуває себе між життям і смертю. Тут тобі і страшні шторми, і брак питної води, і цинга, і хижі морські істоти. А ще трапляються і безжалісні пірати. От про них я і хочу вам розповісти...

Пірати — то не єдина назва цих бандитів. Називають їх флібустьєри, корсари, фрайбітери, брати узбережжя... Уявляєте, стільки красивих назв (а їх ще більше!) — для визначення якихось морських розбійників! Скільки морських народів — стільки ж і назв. Утім, це і не дивно — адже пірати з'явилися одночасно з чесними мореплавцями. Відомо, що за кілька тисячоліть до нашої ери пірати вже господарювали в південноазіатських морях.

Документів про це, щоправда, не існує. Натомість чотири тисячі років тому секретар єгипетського фараона Рамзеса III написав своєму повелителю, що вже протягом ста років узбережжя Єгипту і тамтешні води переповнені морськими розбишаками, і як боротися з ними, ніхто не знає.

А чим ближче до наших часів, тим частіше згадують про піратів.

Викуп за Імператора

Розкажу вам історичний анекдот про одного молодого чоловіка, якого захопили пірати... Все сталося так швидко, що він — а це був не хиляк і не боягуз! — навіть не зрозумів, як його полонили. І не сам-один потрапив він у полон, а разом із своїми почестями, серйозними планами і величезним почуттям власної гідності. Тому, отямившись, бранець почав поводитись так, ніби робив ласку викрадачам самою своєю присутністю.

Приміром, якщо йому невчасно хотілося спати, він посилав слугу до піратів з наказом, щоб ті поводились тихо. Він писав поеми і промови, а потім змушував піратів все це вислуховувати. Якщо вони при цьому не надто гучно висловлювали своє захоплення, він обзивав їх варварами і погрожував (він — їм!) смертю. Але то були ще квіточки у порівнянні з тим, який скандал стався під час визначення величини викупу. Пірати насмілилися вимагати 20 таланів! Заручник аж спалахнув від обурення: за нього, за такого великого — і всього двадцять?.. Та п'ятдесят — не менше! От скільки вони мають вимагати!..

Тут я мушу повідомити вам, онучки-класенята мої канікулярні, що один талан тоді важив 60 кілограмів, тобто 50 таланів — це ціла гора срібла! Не дивно, що знадобилося тридцять вісім днів, щоб зібрати таку кількість. І мушу вас запевнити, що протягом цих днів пірати не були у захваті від спілкування з бранцем, який їх не тільки не боявся, але й постійно обіцяв усіх їх повісити, тільки-но вони потраплять до його рук. Тому, одержавши викуп, корсари зразу висадили заручника на берег — так він їм набрид. А колишній бранець не став витрачати час — спорядив свій флот і погнався за піратами. Дурні пірати наївно сховалися на тому ж острові, де раніше тримали заручника. Там він їх і схопив разом з власним сріблом. І, як обіцяв, наказав усіх повісити. Можливо, доля б і всміхнулася корсарам, якби вони знали, що це був сам Гай Юлій Цезар!..

Про це колись написав давньоримський історик Плутарх. Хоча нічого і не сказав про те, як поставився Цезар до цієї історії. Принаймні сам імператор не став оголошувати на весь світ про цілковиту перемогу над усіма піратами моря — він був надто мудрий, щоб недооцінити масштаби і перспективи піратства...

Пірати-демократи

Так, так, я не жартую: серед морських «лицарів плаща й кинджала» були й відносно чесні люди — хоч до Верховної Ради обирай. Про двох з них — моя наступна історія... Француз Міссон, освічений офіцер військового корабля «Вікторія», служив під командуванням графа Клода де Форбена. Якось під час відпустки він познайомився в Римі з ченцем Карачоллі. Дивний ченець запевняв, що він — атеїст, що ніхто не має права на приватну власність і всі люди народжені бути вільними. Сам Міссон теж дотримувався такої

думки щодо свободи, рівності й братерства — тому вони швидко зійшлися. Ченець покинув монастир і перейшов на «Вікторію».

Під час тривалих рейсів до Західної Індії приятелі мали досить часу не тільки для розмов, але й для агітування команди. І коли у битві з англійським кораблем загинув командир, друзі вирішили, що настав їхній час. Карачоллі в яскравій промові запропонував обрати Міссона капітаном, і команда погодилась з такою ідеєю. Залишилось тільки одне питання: під яким прапором мусить йти корабель, якщо на ньому панують ідеї свободи, рівності й братерства?.. Дехто вважав, що чорний буде доречний. Міссон, однак, відстоював думку, що вони не пірати, а люди, які борються за даровану Богом свободу.

Зійшлися на білому прапорі з вишитими золотом словами: «За Бога і свободу!» На першому ж захопленому судні вони не взяли ні краму, ні особистих речей команди — тільки ром. Навіть залишили трохи капітану, аби він підняв тост за їхнє здоров'я.

Другий захоплений корабель перевозив рабів з Гвінеї. Після промови Міссона, в якій він затаврував рабство, негрів звільнили, подарували їм одяг і взяли до складу команди «Вікторії». Плаваючи Атлантикою, вони не ухилялися від жодної битви. Билися зухвало і сміливо, однак невдовзі постали проблеми. Гасла залишалися тими самими: «Смерть тиранам! Волю народу!» Та все менше лишалося провіанту, амуніції, одягу. Тому вони почали забирати із захоплених кораблів те, чого їм бракувало. Вони все ще «тримали марку»: не відбирали коштовностей. Їм треба було не збагатитися, а просто вижити.

У 1690 році вони висадилися на Анжуані — острові, котрий саме воював з сусіднім Мохелі. Міссон став на бік місцевої королеви і, вигравши війну завдяки своїй «Вікторії», примусив завзятого суперника-султана здатися. Потім всі... переодружилися. Міссон одружився з сестрою королеви, Карачоллі — з сестрою її чоловіка, решта — з чарівними жительками острова. Міссон з Карачоллі вже відчули смак свободи, тому на місці їм просто не сиділося. І трохи згодом вони залишили гостинний острів і попливли до Мадагаскару. Там, на північному узбережжі, вони заснували республіку, назвавши її Ліберта. Міссона на три роки обрали президентом, а його приятеля Карачоллі — держсекретарем. У Ліберті не існувало приватної власності, будинки не відділялися ані парканом, ані навіть чагарником. Гроші знаходились у спільній касі, але громадянам республіки вони не були потрібні: всі отримували від держави все потрібне для життя.

Проіснувала республіка Ліберта кілька років. Але згодом на неї напали місцеві аборигени — їм, бач, не сподобалося, що республіканці живуть не так, як вони. Карачоллі загинув одразу, а два кораблі, на котрих утік Міссон, було потоплено у морі. Отак закінчилося життя піратів-демократів...

Пірати у спідниці

Чимало поганих рис характеру мають пірати. Але сміливості у них не відняти. Серед них не було боягузів. Навіть якщо вони від природи звикли носити сукні...

Приміром, класенята мої, розкажу вам про Анне Бонні. Народилася вона 1690 року в Ірландії, була позашлюбною донькою відомого адвоката та його служниці. Згодом адвокат узяв шлюб із служницею, і вся трійця вирушила до Америки. Там тато перетворився на фермера, швидко розбагатів і став шанованим членом суспільства. А от донечка дала відсіч вигідним женихам і взяла шлюб із звичайним моряком. Вони вирушили на острів Нью-Провіденс, де моряк хотів знайти собі гарну роботу. Та опинився він... на піратському кораблі. І до того ж втратив дружину: Анне не встояла перед чарами піратського капітана Джона Рекема. Так сподобався дівчині той пірат, що вона перевдяглася у чоловіче вбрання і нишком прокралася на корабель. Але тут сталася така штука, яка, власне, і відрізняє жінок від чоловіків: виявилося, що Анне вагітна. Коханий капітан висадив дружину на Кубі, де вона й народила дитину. І знову повернулася на корабель!

Там вона звернула увагу на одного матроса з незвичною для юнака зовнішністю. І згодом з'ясувалося, що це... теж дівчина! Її звали Мері Ред. Ще у чотирнадцять років вона найнялася юнгою на військовий корабель, потім стала кадетом британської піхоти, потім — кавалеристкою... Згодом стала дружиною фламандського драгуна. Життя стало мирним. Та коли чоловік несподівано помер, Мері знову перевдяглася і стала матросом Маком. На голландському вітрильнику вона попливла до Вест-Індії, але по дорозі на них напали пірати і полонили Мері. Корсарам сподобався молодий моряк, і вони залишили Мері з собою... Потім було ще кілька піратських суден, і одного разу Мері опинилася на одному кораблі з Анне: обидві відмінно стріляли і рубалися на шаблях..

А між тим капітану Рекему постійно таланило в морських битвах. Однак саме це і згубило його. Якось після чергової перемоги пірати святкували так гучно, так напилися рому, що легко потрапили до рук команди англійського військового корабля. Тільки Анне та Мері боролися до останнього, стріляючи і в тих своїх, хто намагався здатися без бою...

Суд над піратами відбувся 1720 року на Ямайці. Рекема та його людей було засуджено на смерть. Життя зберегли тільки Анне та Мері, оскільки обидві були вагітні. Втім, Мері померла ще у в'язниці, а от Анне кудись зникла. Можливо, їй допоміг впливовий батько вибратися на волю.

Пірати XX сторіччя

Не варто вважати, ніби пірати — то біда лише минулих сторіч. За даними страхового товариства Ллойда, щороку у всіх морях світу гине 2-3 кораблі.

У 1965 році грецький корабель «Азакос» сів на мілину поблизу узбережжя Північного Китаю. Корабель було атаковано і пограбовано серед білого дня. Така сама доля спіткала інший грецький корабель «Емануель М» — але вже в Європі: коли він «спіймав» мілину в гирлі Ельби, його одразу було пограбовано. Поліцейський катер запізнився на кілька хвилин...

Одного разу мореплавство Гонконгу одержало такого листа: «Ваш корабель, який виходить у море, ми пограбуємо. Ви можете зберегти корабель, якщо в трьох різних газетах надрукуєте таке шлюбне оголошення: «Молода дама з рівними білими зубами, довгим волоссям, чудовим характером, очима, мов незабудки, і солов'їним голосом шукає чоловіка, котрий би не відмовився від 20000 гонконгських доларів». Потім пояснювалося, де і коли мореплавство мусить вручити призначену суму «бідному жебраку, який ні про що не здогадується». Довелося-таки розкошелитися!..

Отож, внучата-класенята, цілком правий був Юлій Цезар, коли після своєї перемоги над піратами не став волати на весь світ, що з піратством він покінчив раз і назавжди. Ні, онучки, до цього ще далеко. Тому моряки, виходячи в море, готові стати учасниками чергової піратської історії.

Ночви – для Класу

Аналітично-паразитична агенція **НОЧВИ** *(НОвини Чи ВИгадка), посилаючись на своїх цілковито безтямних кореспондентів, передає абсолютно неперевірену інформацію спеціально для журналу «Клас». Читачам залишається тільки визначити, які з цих повідомлень є правдивими на всі сто, а які — цілковитою брехнею. І тоді спеціальний приз одержить кожний з ерудитів! Отож, чекаємо листівок з номерами брехливих повідомлень на адресу «Класу».*

1 На мюнхенській кіностудії в умовах найсуворішої секретності відбуваються зйомки нової стрічки за участю Жерара Депардьє. Тут знімається кіноверсія знаменитих французьких коміксів, де самому Депардьє доведеться на якийсь час перевдягтися в яскраве дівоче платтячко. Кореспондент-партизан агенції НОЧВИ застукав актора у чоловічому туалеті і приставив йому до горла мікрофон. Але на всі запитання Депардьє незворушно відповідав: «Мені нічого вам сказати. Я — скромний винороб, а тільки потім — актор». Однак нашому шаленому репортерові стало відомо, що, крім Депардьє, у фільмі знімається чимало «акторів другого плану»: 2 слони, 18 алігаторів, 6 левів, 1 пантера і 80 змій.

2 Українська учасниця «Слов'янського базару», готуючись до конкурсу, пройшла випробування на витримку і мужність у Парижі. Після перевірки першої якості характеру в ресторані «Максим» Марина разом із практично мужнім кореспондентом НОЧВИ піднялася на верхівку Ейфелевої вежі і стрибнула звідти з парашутом. А наш кореспондент — без. Він спустився ліфтом і зустрів Марину Одольську вже на газоні Єлісейських полів, де французька поліція вручала українській зірці естради диплом парашутиста-любителя. Відтепер наша співачка на законних підставах носить звання «падаючої зірки», як по-французьки перекладається слово «парашутист».

3 В Ірані, на узбережжі Каспійського моря, на березі з чистим і ніжним піском нині зводиться височенний 100-метровий мур, котрий відгороджуватиме жіночий пляж від чоловічого. Згідно з заповідями ісламу жінки мають купатися виключно в одязі й окремо від чоловіків — саме тому мур і зводиться.

4 Якось наприкінці травня Кристина Орбакайте пішла на вечірку до свого приятеля, кліпмейкера Федька Бондарчука. Веселилися довго, бо компанія зібралася непогана: сам іменинник, Володимир Пресняков, його подружка Оленка і приятель Кристини — Руслан. Та під ранок Кристині стало нудно, тому вона поїхала до лікарні і народила там ще одного синочка. Згодом зустрічати доньку й онука приїхали в лікарню бабуся Алла Пугачова і дід Філіпп Кіркоров разом з десятком крутих охоронців. На запитання репортера-акушера агенції НОЧВИ щаслива Кристина Орбакайте відповіла, що хлопчика вирішили назвати нормальним слов'янським іменем Дені — це якнайкраще відповідає цілком інтернаціональному походженню малюка. Балтійські домішки в крові Орбакайте у поєднанні із гарячою чеченською рідиною у судинах Руслана Байсарова гарантують малюку Дені неабиякі пригоди в житті.

5 На ексклюзивне запитання кореспондента НОЧВИ: «Що вам найбільше запам'яталося з босоногого вінницького дитинства?» — українсько-російсько-американський співак Михайло Шуфутинський ексклюзивно відповів:

— У дитинстві мене запросили зніматися в кіно про війну. В одному епізоді я мусив летіти на літаку-етажерці, який атакують німецькі «мессери». А все це на плівку знімають. Та один «німець» дуже близько повз нас пролетів, вітром нам аж крило подерло. Ну все, думаю, гаплик... А льотчик мені каже: «Тримай штурвал, хлопче». Бере рулон паперу, бляшанку з клеєм — і вилазить на крило. Я за штурвал — а це просто палиця! — вчепився, а він спокійнісінько клеєм маже і папір наклеює. Потім назад заліз і каже: «Віддай штурвал». А я не те, щоб віддати, пальців розчепити не можу — так учепився. Ледь-ледь він у мене ту палицю відібрав... З того часу я і вирішив, що на сцені безпечніше, ніж у кіно.